

MEDYCINA DYDAKTYKA WYCHOWANIE

ISSN 0137-6543

ROK XLV

WARSZAWSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

NR 3/2013

Zespół redakcyjny:

Prof. dr hab. Stefan Kruś – redaktor honorowy
Dr hab. Marcin Grabowski – redaktor naczelny
Dr med. Maciej Janiszewski – z-ca redaktora naczelnego
Mgr Cezary Ksel – sekretarz redakcji
Mgr Magdalena Zielonka – korekta

Rada Programowa i Naukowa:

Prof. dr hab. Marek Krawczyk – Rektor Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, **prof. dr hab. Sławomir Majewski** – Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą, **dr hab. Sławomir Nazarewski** – Prorektor ds. Klinicznych, Inwestycji i Współpracy z Regionem, **prof. dr hab. Renata Górka** – Prorektor ds. Kadr, **prof. dr hab. Marek Kulus** – Prorektor ds. Dydaktyczno-Wychowawczych, **prof. dr hab. Mirosław Wielgoś** – Dziekan I Wydziału Lekarskiego, **dr hab. Marek Kuch** – Dziekan II Wydziału Lekarskiego, **prof. dr hab. Bożena Werner** – Prodziekan ds. Oddziału Nauczania w Języku Angielskim, **dr hab. Piotr Wroczyński** – Dziekan Wydziału Farmaceutycznego, **prof. dr hab. Piotr Małkowski** – Dziekan Wydziału Nauki o Zdrowiu, **prof. dr hab. Bolesław Samoliński** – Dziekan Centrum Kształcenia Podyplomowego, **prof. dr hab. Elżbieta Mierzwińska-Nastalska** – Dziekan Wydziału Lekarsko-Dentystycznego.

Wydawca:

Warszawski Uniwersytet Medyczny,
Senacka Komisja ds. Informacji Naukowej i Wydawnictw

Adres redakcji:

ul. Żwirki i Wigury 61, 02-091 Warszawa
tel. (22) 57 20 615
e-mail: mdw@wum.edu.pl
http://mdw.wum.edu.pl

Zdjęcia:

Dział Fotomedyczny WUM
Prawa autorskie zastrzeżone. Żadna część publikacji nie może być powielana bez zgody Wydawcy. Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo redagowania i skracania tekstów.

Skład i druk:

Oficyna Wydawnicza WUM
ul. Pawińskiego 3, 02-106 Warszawa
tel. (22) 57 20 327, fax (22) 57 20 380
e-mail: oficynawydawnicza@wum.edu.pl
http://oficynawydawnicza.wum.edu.pl

Projekt okładki – Maja Sosnowska

Nakład: 500 egzemplarzy
ZASOPISMO JEST PUNKTOWANE W SYSTEMIE INDEX COPERNICUS

Z ŻYCIA WARSZAWSKIEGO UNIwersytetu Medycznego

<i>Cezary Ksel</i>	
Przekazanie Władzy w Studium Języków Obcych.....	2
Rozmowa z kierownikiem Studium Języków Obcych dr. Maciejem Ganczarem.....	2
<i>Cezary Ksel</i>	
Uruchomienie Oddziału Stomatologii Centrum Medycznego WUM Sp. z o.o.....	4
<i>Biuro Informacji i Promocji</i>	
Dzień Otwarty w WUM.....	5
<i>Rafał Śliwa, Piotr Białek</i>	
Najlepsze prace magisterskie Wydziału Farmaceutycznego.....	7
Rozmowa z mgr Martą Jakubowską – laureatką Konkursu Prac Magisterskich Wydziału Farmaceutycznego na kierunku Analityka Medyczna	9

Konferencje

<i>Beata Zakrzewska-Pniewska, Monika Nojszewska</i>	
Standardy leczenia i pułapki w terapii stwardnienia rozsianego.....	10
<i>Dominika Cichońska</i>	
XIX Czwartek Chirurgiczny	12
<i>Robert Kowalczyk, Magdalena Woynarowska-Sołdan</i>	
Zdrowie seksualne to również profilaktyka zakażeń HIV/AIDS	13
<i>Cezary Ksel</i>	
X lat SKN Położnych.....	15
<i>Lena Kozłowska, Katarzyna Wojciechowska, Ewa Kądalska</i>	
Problemy współczesnego pielęgniarstwa	16
<i>Łukasz Obrycki</i>	
Pediatria jakiej nie znacie.....	18
<i>Elwira Zielińska</i>	
Z Senatu WUM.....	19

ROZMOWY

Z mgr Joanną Ciecierską – o historii Studium Języków Obcych	21
Z dr Anetą Dudą-Zalewską i dr. Dominikiem Olejniczakim – o najważniejszych aspektach promocji zdrowia	26

WSPOMNIENIA

<i>Edward Towpik</i>	
Nicholas L. Tilney – in memoriam	29

OPINIE

<i>Jerzy Rudzik, Jerzy Chrzanowski</i>	
Dlaczego zdrowie jest wartością? Od profilaktyki do długowieczności.....	30

SKN – PREZENTACJE

<i>Grażyna Bączek</i>	
Studenckie Koło Naukowe Położnych.....	32

NAUKA

Terminy obron prac doktorskich.....	35
-------------------------------------	----

Przekazanie Władzy w Studium Języków Obcych

20 marca 2013 roku odbyła się uroczystość przekazania Władzy w Studium Języków Obcych. Po wieloletnim kierowaniu jednostką przez mgr Joannę Ciecierską, stery przejął dr Maciej Ganczar.

Na zdj. od lewej: Rektor prof. Marek Krawczyk, mgr Joanna Ciecierska, dr Maciej Ganczar

Symboliczne przekazanie Władzy dr. Maciejowi Ganczarowi przez mgr Joannę Ciecierską

Uroczystość poprowadził Rektor prof. Marek Krawczyk, obecni byli także Prorektorzy prof. Renata Górską, prof. Marek Kulus, dr hab. Sławomir Nazarewski, Kanclerz mgr Małgorzata Kozłowska, Dziekan I Wydziału Lekarskiego prof. Mirosław Wielgoś oraz pracownicy Studium.

W swoim przemówieniu Pan Rektor docenił wielkie zasługi Pani mgr Ciecierskiej w budowaniu i kształtowaniu pozycji Studium Języków Obcych, rozwój narzędzi, dzięki którym dydaktyka studentów stała na bardzo wysokim poziomie. W imieniu swoim, Prorektorów oraz Kanclerz podziękował za wielkie poświęcenie podczas pracy dydaktycznej.

Słowa uznania za wkład włożony w rozwój Studium przekazał także Dziekan I Wydziału Lekarskiego prof. Mirosław Wielgoś.

Mgr Ciecierska ze wzruszeniem podziękowała za możliwość wykonywania interesującej pracy, doceniła również zasługi całego kierowanego przez siebie zespołu

w rozwój Studium oraz podnoszenie jakości kształcenia.

Nowemu kierownikowi Studium Języków Obcych, dr. Maciejowi Ganczarowi, zarówno Rektor, jak odchodząca Pani Kierownik i Dziekan I Wydziału Lekarskiego życzyli wytrwałości na wymagającym stanowisku. – Życzę sukcesów oraz apeluję, aby potrafił Pan zadbać o swój zespół, aby Pan wydobył z niego wszystko to, co najlepsze, kontynuując dzieło Pani mgr Ciecierskiej, a jednocześnie wprowadzając swoje pomysły i urzeczywistniając swoje marzenia – mówił prof. Mirosław Wielgoś.

Mgr Joanna Ciecierska związana była z naszą Uczelnią od 1973 roku, od 1996 roku pełniła funkcję zastępcy kierownika, a od 2004 roku przejęła stanowisko kierownika Studiów Języków Obcych.

Zapraszamy na stronę 21, gdzie znajduje się obszerny wywiad z mgr Joanną Ciecierską.

Cezary Ksel
Redakcja „MDW”

Rozmowa z dr. Maciejem Ganczarem kierownikiem Studium Języków Obcych WUM

Panie Doktorze, jakie widzi Pan największe wyzwania stojące przed nowym kierownikiem Studium Języków Obcych?

W tym momencie postawiłem przed sobą i Studium trzy najważniejsze zadania. Każda społeczność funkcjonuje sprawniej, tym bardziej społeczność akademicka, jeżeli ma łatwy dostęp do informacji, nie krępowany przez biurokrację. Dlatego moim pierwszym ruchem było utworzenie strony internetowej. Innym wyzwaniem jest próba wypromowania nauki mniej popularnych języków, jak chociażby rosyjskiego czy francuskiego. Jeżeli chodzi o dydaktykę, jako autor wielu podręczników do nauki języków obcych, w tym

z języków specjalistycznych, będę się starać zmotywować naszych doświadczonych wykładowców, stanowiących niewątpliwą atut Studium Języków Obcych, do napisania nowoczesnych glotodydaktycznie podręczników. Uważam, że grzechem zaniechania byłoby niewykorzystanie tego potencjału.

Czy kierowanie Studium Języków Obcych przez Pana będzie oznaczało kontynuację działań poprzedniego kierownika, czy też planuje Pan wprowadzanie nowych rozwiązań? Jeżeli tak, czego mogą one dotyczyć?

Kontynuować będę to, co w Studium najlepsze. Ale chciałbym też pewne rzeczy poprawić i zmienić. Pierwszym takim posunięciem, jak już wspomniałem, było założenie strony internetowej Studium, tak by studenci mieli łatwiejszy dostęp do informacji o nas, o planach zajęć czy dyżurach wykładowców, a lekarze czy doktoranci znaleźli tam wszystkie niezbędne informacje dotyczące egzaminów z języków obcych. Przy okazji, zachęcam do odwiedzania naszej strony. Z czasem będziemy ją uzupełniać o aktualne informacje z życia Studium. Nasz adres to www.sjo.wum.edu.pl. Drugim nowum ma być seria odpłatnych kursów językowych dla lekarzy, położnych i pielęgniarek, którzy chcieliby sobie odświeżyć znajomość języka specjalistycznego, pogłębić znajomość danego języka lub zwyczajnie powtórzyć materiał przed egzaminem do specjalizacji. Szczegóły już można znaleźć na naszej stronie. Planujemy uruchomić też kursy z pisania i redagowania medycznych tekstów naukowych w języku angielskim. Myślę również o uruchomieniu komórki tłumaczeniowo-korektorskiej w ramach SJO, która zajmowałaby

się tłumaczeniami oraz korektą już przetłumaczonych tekstów specjalistycznych. W kolejnych latach należałoby pomyśleć o konferencjach metodycznych oraz periodyku poświęconemu metodyce nauczania języków specjalistycznych.

Jest Pan germanistą, czy w związku z tym można spodziewać się, że będzie Pan kładł szczególny nacisk na naukę języka niemieckiego w Studium Języków Obcych?

Zdaję sobie sprawę, że *lingua franca* końca dwudziestego i początku dwudziestego pierwszego wieku to język angielski, i nie należy z tym dyskutować. Nie zmienia to faktu, że wielokulturowość owej globalnej wioski, w której mieszkamy, nadal oznacza wielojęzyczność, a to wymaga od nas, chcących świadomie partycypować w jej rozwoju i korzystać z profitów z tego płynących, znajomości przynajmniej dwóch języków obcych. Dlatego też będę stawiał na rozwój, jak to się tutaj przyjęło mówić, „drugiego” języka. Bardzo mi zależy na tym, by jak najwięcej studentów wybierało nie tylko język niemiecki, ale również francuski czy rosyjski. Ideałem byłoby uruchomienie lektoratów z języka włoskiego czy hiszpańskiego. Oczywiście jako germanista, promujący w Polsce literaturę niemieckojęzyczną, zawsze będę zachęcał do studiowania języka Brocha czy Schnitzlera. Pamiętajmy, że przed absolwentami medycyny, położnictwa i pielęgniarstwa czy innych kierunków paramedycznych w krajach niemieckojęzycznych otworem stoi szereg staży i praktyk. Czyli możemy kontynuować kariery zawodowe, posługując się również tym językiem.

Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiał Cezary Ksel

Maciej Ganczar (1976)

jest absolwentem Uniwersytetu Szczecińskiego (2000). Studia doktoranckie odbył na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego, gdzie w roku 2007 uzyskał stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa niemieckiego. W latach 2001-2005 związany był jako wykładowca z Uniwersyteciem Warszawskim. Równocześnie w okresie 2001-2004 prowadził zajęcia na Akademii Medycznej w Warszawie. W latach 2010-2012 gościnnie prowadził zajęcia na włoskim uniwersytecie Università del Salento w Lecce. Do marca 2013 roku pełnił funkcję kierownika Katedry Języków i Kultur Nowożytnych w Akademii Finansów i Biznesu Vistula (dawnej Wyższej Szkoły Ekonomiczno-Informatycznej). Od roku 2010 jest rzeczoznawcą Ministerstwa Edukacji Narodowej ds. podręczników szkolnych przeznaczonych do kształcenia ogólnego. Jest też tłumaczem literatury pięknej. Przetłumaczył też sztuki współczesnych dramaturgów niemieckich Wilhelma Genazino, Andrei Schenkel, Kerstin Specht czy Lukasa Holligera. Jest członkiem *Mittleuropäischer Germanistenverband*, *Internationaler Arbeitskreis Hermann Broch* w Waszyngtonie oraz prezesem ogólnopolskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Literatury.

Uruchomienie Oddziału Stomatologii Centrum Medycznego WUM Sp. z o.o.

Wraz z otwarciem Oddziału Stomatologii w Centrum Medycznym Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego Sp. z o.o. znacząco polepszy się baza dydaktyczna dla przyszłych dentystów. Skorzystają także mieszkańcy Warszawy, którzy otrzymali nowoczesny ośrodek udzielający pomocy stomatologicznej.

Wobecności Rektora prof. Marka Krawczyka oraz Wiceministra Zdrowia Aleksandra Soplńskiego, 23 marca 2013 roku odbyło się oficjalne otwarcie Oddziału Stomatologii w Centrum Medycznym Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego Sp. z o.o. Uroczystość zaszczycili swoją obecnością ponadto Prorektorzy: prof. Renata Górską, dr hab. Sławomir Nazarewski, Kanclerz mgr Małgorzata Kozłowska, Dziekan Wydziału Lekarsko-Dentystycznego prof. Elżbieta Mierzwińska-Nastalska wraz z Prodziekanami: dr hab. Dorotą Olczak-Kowalczyk oraz dr hab. Michałem Ciurzyńskim. Na otwarciu pojawili się również Wicedyrektor Szpitala Klinicznego Dzieciątka Jezus Artur Tomaszewski, członkowie Rady Nadzorczej Centrum Me-

dycznego WUM Sp. z o.o., władze dzielnicy Warszawa-Ochota, przedstawiciele NFZ.

Podczas uroczystości Prezes CM WUM Sp. z o.o. dr Ewa Trzepla przypominała, że uruchamiany właśnie Oddział powstał na bazie jednostki obecnej do tej pory w strukturze Szpitala Dzieciątka Jezus, a jego otwarcie wiąże się z utworzeniem nowoczesnej placówki dydaktyczno-usługowej dla rezydentów i specjalistów akademickich, z której korzystać będą również mieszkańcy Warszawy. Rektor prof. Marek Krawczyk docenił wielki wkład prof. Renaty Górskiej, w poprzedniej kadencji piastującej funkcję Prodziekana ds. Stomatologii, obecnej Dziekan Wydziału Lekarsko-Dentystycznego prof. Elżbiety

Mierzwińskiej-Nastalskiej oraz dr Ewy Trzepli w powstanie nowoczesnej jednostki służącej dydaktyce podyplomowej dla lekarzy dentystów. Równie ważny, w opinii JM jest fakt, że jednostka ta służyć będzie także wszystkim potrzebującym pomocy lekarskiej. Wiceminister Zdrowia Aleksander Soplński zaznaczył, że otwarcie placówki znacząco poprawi stan kształcenia podyplomowego, związany z wciąż niewystarczającą ilością miejsc specjalizacyjnych w Warszawie.

Pomysłodawczynią projektu oraz osobą szczególnie zaangażowaną w jego realizację była prof. Renata Górską. Pani profesor podkreśliła, że poszerzenie bazy dydaktycznej dla stomatologów było oczekiwane od dawna, a otwarcie po dwóch latach przygotowań Oddziału Stomatologii CM WUM Sp. z o.o. w znacznym stopniu zwiększy możliwości kształcenia podyplomowego, jednak wciąż nie rozwiązuje trudnej sytuacji lokalowo-sprzętowej Wydziału Lekarsko-Dentystycznego.

Cezary Ksel
Redakcja „MDW”

Na zdj od lewej: dr Ewa Trzepla, prof. Marek Krawczyk, prof. Renata Górską, Aleksander Soplński, prof. Elżbieta Mierzwińska-Nastalska

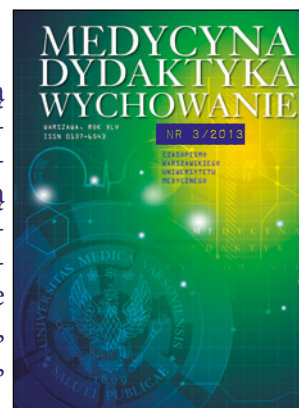

Rektor Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego prof. Marek Krawczyk przecięciem wstęgi uruchomił nową jednostkę

NOWA OKŁADKA NA 45. URODZINY

W 2013 roku mija 45 lat od momentu wydania pierwszego numeru „Biuletynu Akademii Medycznej w Warszawie”, którego kontynuatorem jest obecnie Czasopismo Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego „Medycyna Dydaktyka Wychowanie”. Moment ten postanowiliśmy uczcić nową okładką naszego uczelnianego periodyku. Autorką projektu okładki jest Pani Maja Sosnowska.

Pani Maja Sosnowska jest absolwentką ASP na kierunku projektowanie, w swojej pracy zawodowej zajmuje się designem, grafiką wydawniczą, grafiką reklamową, wystawiennictwem, meda-lierstwem oraz drobnymi formami rzeźbiarskimi. Z naszą Uczelnią współpracuje od 2009 roku przy projektach książek, folderów, plakatów, form rzeźbiarskich, aranżacji przestrzennych i scenografii.

Dzień Otwarty w WUM

Z myślą o osobach zainteresowanych ofertą edukacyjną Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, w dniu 17 marca w Centrum Dydaktycznym odbył się Dzień Otwarty naszej Uczelni.

Podobnie jak w latach ubiegłych, wydarzenie, które miało charakter informacyjno-promocyjny, cieszyło się ogromnym zainteresowaniem, czego potwierdzeniem była liczba osób, które tego dnia odwiedziły naszą *Alma Mater*.

Reprezentujący Władze Uczelni Prorektor ds. Dydaktyczno-Wychowawczych – prof. Marek Kulus otworzył cykl spotkań informacyjnych i zapewnił przyszłym studentów, że wybierając nasz Uniwersytet, mają okazję podjąć studia na jednej z najlepszych uczelni medycznych.

W trakcie spotkań, które odbyły się w Auli Centrum Dydaktycznego, dr Henryk Rebandel – sekretarz Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej zaprezentował ofertę edukacyjną naszego Uniwersytetu oraz przedstawił zasady tegorocznej rekrutacji. Szczegółowych informacji dotyczących warunków formalnych koniecznych do spełnienia, aby zostać przyjętym w poczet studentów WUM, udzielali również pracownicy Sekcji Rekrutacji i Organizacji Nauczania. W podjęciu życiowej decyzji dotyczącej wyboru studiów maturzystom pomagało uczelniane Biuro Karier, które przybli-

żało szanse i możliwości na rynku pracy po uzyskaniu dyplomu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. W Dniu Otwartym wzięli udział także przedstawiciele Władz dziekańskich wszystkich wydziałów: I Wydział Lekarski reprezentował Prodziekan dr hab. Paweł Włodarski, II Wydział Lekarski reprezentowali Dziekan dr hab. Marek Kuch oraz wszyscy Prodziekani: prof. Bożena Werner, dr hab. Artur Mamcarz, dr hab. Jan Kochanowski, dr hab. Wojciech Braksator, z ramienia Wydziału Lekarsko-Dentystycznego uczestniczyła Prodziekan dr hab. Dorota Olczak-Kowalczyk, Wydział Nauki o Zdrowiu reprezentowała Prodziekan dr hab. Elżbieta Dmoch-Gajzlerska, zaś Wydział Farmaceutyczny – Dziekan dr hab. Piotr Wroczyński oraz Prodziekani: prof. Grażyna Nowicka i dr hab. Agnieszka Pietrosiuk.

Podczas całego dnia nasi studenci w interesujący i pomysłowy sposób przedstawiali osiągnięcia i opowiadali o swojej działalności, chętnie dzielili się wiedzą na temat warunków studiowania na WUM oraz możliwościami naukowymi oferowanymi przez Uczelnię. Przygotowali oni ponad

30 tematycznych stoisk, na których w atrakcyjnej formie przedstawiali poszczególne kierunki, specjalizacje, koła naukowe i liczne organizacje studenckie.

Przed wejściem do Centrum Dydaktycznego ratownicy medyczni zaaranżowali scenkę napa-ku z bronią i przeprowadzili pozorowaną akcję ratunkową wraz z przybyciem karetki, tak by uczestnicy Dnia Otwartego mogli się przekonać, jak ratuje się życie ludzkie i jak trudna, a zarazem ważna, jest praca absolwentów tego kierunku.

Młodzi fizjoterapeuci prezentowali techniki masażu, ćwiczenia rehabilitacyjne oraz niezbędny sprzęt do prowadzenia fizjoterapii. Formacja Tańca Towarzystwskiego uświetniła Dzień Otwarty pokazem tańca towarzyskiego, AZS WUM przedstawił m.in. pokaz tańca współczesnego oraz techniki tai chi – chińskiej sztuki walki i gimnastyki medytacyjnej w jednym.

Farmaceuci dzielili się swoimi umiejętnościami w przygotowywaniu mieszanin kosmetycznych oraz przeprowadzaniu przeróżnych reakcji chemicznych; reprezentanci technik dentystycznych

Organizator Dnia Otwartego przygotował bogaty zestaw materiałów promocyjnych i informacyjnych

Studenci ratownictwa medycznego w inscenizowanej akcji wypadku oraz pomocy poszkodowanym

Dr Emilian Snarski angażuje się w pozyskiwanie nowych potencjalnych dawców szpiku

Studenci Wydziału Farmaceutycznego zaskoczyli przygotowaniem mieszanin kosmetycznych

zademonstrowali różnorodność protez dentystycznych; studenci audiofonologii pokazali różnego rodzaju aparaty słuchowe, zaś studenci z Koła Naukowego Elektromedycyny ustawili na stoisku monitory ze zdjęciami RTG oraz przygotowali materiał filmowy. Ciesząc się dużym zainteresowaniem prezentacje multimedialne przygotowane zostały m.in. przez studentów kierunku lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, higieny stomatologicznej, ratownictwa medycznego, zdrowia publicznego oraz koła naukowe: Studenckie Towarzystwo Naukowe, Koło Naukowe Neurochirurgii, Koło Naukowe przy Katedrze i Klinice Chirurgii Ogólnej, Transplantacyjnej i Wątroby, Koło Naukowe Psychiatrii Dzieci i Młodzieży czy Młoda Farmacja.

Chętnie odwiedzane były stoiska kierunków: pielęgniarstwa,

przy których studenci m.in. sprawdzali ciśnienie, demonstrowali prawidłowe pobieranie krwi oraz propagowali akcje zapobiegania HIV; kierunku położnictwa, na którym można było dowiedzieć się, jak wygląda codzienna praca z noworodkami i kobietami w ciąży czy stoisko reprezentujące dietetykę, która przygotowała niezwykle konstrukcję piramidy żywieniowej. Studenci reprezentujący IFMSA oraz EMSA informowali o licznych projektach prowadzonych przez te organizacje, zaś Samorząd Studentów WUM wyświetlał film – składankę ze wszystkich najciekawszych wydarzeń studenckich. Po raz pierwszy stoisko zaprezentował Oddział nauczania w języku angielskim, które spotkało się także ze sporym zainteresowaniem odwiedzających.

Dużym powodzeniem cieszyła się akcja rekrutacji dawców szpiku prowadzona przez dr. Emilianę Snarską z Ośrodka Dawców Szpiku, który powstał przy Klinice Chorób Wewnętrznych, Hematologii i Onkologii SPCSK przy ul. Banacha. Akcję wsparli studenci – wolontariusze oraz członkowie IFMSA – Oddział w Warszawie. Dzięki tej inicjatywie baza Ośrodka powiększyła się o ponad 40 potencjalnych dawców szpiku wywodzących się zarówno z kręgu obecnych, jak i przyszłych żaków naszej Uczelni.

Organizatorem wydarzenia było Biuro Informacji i Promocji WUM przy ogromnym wsparciu i pomocy studentów, którzy zechcieli włączyć się w przygotowanie oraz uczestnictwo w Dniu Otwartym.

Biuro Informacji i Promocji

Najlepsze prace magisterskie Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej

**6 marca 2013 roku
w Auli im. Prof. B. Olszewskiego
po raz 49. wybrano
najlepszą pracę magisterską
kierunku farmacja
w roku akademickim 2011/2012.**

Konkurs organizowany jest systematycznie każdego roku na naszym Wydziale od blisko pół wieku. W przyszłym roku odbędzie się dokładnie 50. edycja Wydziałowego Konkursu Prac Magisterskich na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Organizatorem konkursu jest co roku Samorząd Studentów Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej WUM we współpracy z Władzami Wydziału. Konkurs dla kierunku farmacja składa się z dwóch etapów. W pierwszym etapie prace zostają przydzielone przez jurorów do odpowiednich grup tematycznych, w których zespoły recenzentów, złożone z pracowników naukowych oraz studentów farmacji, oceniają prace według kryteriów określonych w regulaminie konkursu. Drugi etap stanowią dwie sesje: plakatowa oraz referatowa. Podczas

sesji plakatowej autorzy prac prezentują swoje prace w postaci posterów, przy których odbywają dyskusję z jurorami. Sesja referatowa odbywa się w dniu finału konkursu.

Do tegorocznej edycji konkursu zgłoszonych zostało 31 prac magisterskich, które rozdzielono na osiem grup tematycznych (Analiza kliniczna, Analiza leków, Bioanaliza, Biologia molekularna, Farmacja apteczna i szpitalna, Farmakologia i toksykologia, Lek naturalny i biotechnologia, Synteza leków).

Spośród 31 prac magisterskich, do drugiego etapu (sesji plakatowej oraz referatowej) Jury Konkursu zakwalifikowało 9 z nich – dwie z grupy tematycznej Bioanaliza oraz po jednej z pozostałych grup. Finał kon-

kursu odbył się 6 marca 2013 roku w Auli im. prof. B. Olszewskiego. Podczas finału towarzyszyli nam przedstawiciele Władz Uczelni na czele z Panem prof. Markiem Kulusem, Prorektorem ds.

Dydaktyczno-Wychowawczych, Władze Dziekańskie Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej WUM, zaproszeni goście, sponsorzy oraz bardzo liczna grupa studentów. Obecność tych ostatnich jest dla nas, organizatorów, bardzo ważnym sygnałem świadczącym o zainteresowaniu przyszłych farmaceutów tematyką badań prowadzonych przez swoich starszych koleżanki i kolegów. Autorzy prac zaprezentowali swoje dokonania naukowe w bardzo przystępnej formie i na wysokim poziomie. Zwycięską pracą okazała się napisana przez panią mgr farm. Joannę Sajkowską (Bioanaliza) – temat pracy: „Poszukiwanie powiązań pomiędzy wariantami polimorficznymi wybranych genów

Finaliści Konkursu Prac Magisterskich na kierunku farmacja

Prorektor prof. Marek Kulus docenił wysoką jakość finałowych prac. W tle prowadzący finał członkowie Samorządu Studentów Wydziału Farmaceutycznego

a parametrami gospodarki kostnej i układu sercowo-naczyniowego. Molekularna analiza niektórych kompleksów witaminy D3". Odpowiednio drugie i trzecie miejsce zajęli mgr farm. Sylwester Krukowski (Synteza leków) – temat pracy: „Biomateriały kościozastępcze: synteza i badania spek-

troskopowe hydroksypatytów wapnia modyfikowanych glicyną” oraz mgr farm. Marta Śliwowska (Farmacja apteczna i szpitalna) – temat pracy: „Opracowanie technologii otrzymywania zawiesin z inhibitorami pompy protonowej przeznaczonych dla chorych żywionych enteralnie”. Laureaci wy-

działowej edycji konkursu, którzy zajęli pierwsze oraz drugie miejsce, będą reprezentowali nasz Wydział na ogólnopolskim konkursie prac magisterskich.

Rafał Śliwa

Samorząd Studentów
Wydziału Farmaceutycznego WUM

Organizatorem konkursu był Samorząd Studentów Oddziału Analityki Medycznej WUM i Stowarzyszenie Studenckie Kreatywny Diagnosta Laboratoryjny – Warszawa we współpracy z Władzami Uczelni oraz Władzami Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej reprezentowanymi przez Panią prof. Grażynę Nowicką – Prodziekan ds. Oddziału Medycyny Laboratoryjnej.

Celem organizowanego Konkursu było wyłonienie najlepszych prac magisterskich, jak również promowanie kierunku Analityka Medyczna oraz zawodu diagnosty laboratoryjnego w środowisku medycznym.

Na konkurs wpłynęło 17 prac. Na podstawie ocen zespołów recenzentów do II etapu konkursu, czyli sesji plakatowej i referatowej zakwalifikowano 9 prac.

Na podstawie sumarycznej oceny punktowej z obydwu sesji Jury wyłoniło trzy najlepsze prace III Konkursu Prac Magisterskich na Oddziale Medycyny Laboratoryjnej. Pierwsze miejsce zdobyła praca Pani Marty Jakubowskiej pt.: „Analiza epidemiologiczna, mikrobiologiczna i molekularna prątków gruźlicy o oporności pre-XDR izolowanych od chorych w Polsce w latach 2001-2011”. Miejsce drugie przypadło pracy, której autorem był Pan Marcin Bieńko pt.: „Badanie interakcji izotio-

cyjanianów z 5-fluorouracylem w liniach komórkowych raka prostaty: PC-3 i LNCaP”. Natomiast miejsce trzecie przyznano pracy autorstwa Pani Iwony Osieńskiej pt.: „Cytometryczna ocena ekspresji perforyn w komórkach NK i CD8 w grupie dzieci z autoimmunizacyjnym zapaleniem tarczycy typu Hashimoto”.

Jury wszystkim finalistom przyznało dyplomy i nagrody, natomiast autorzy trzech najwyższej ocenionych prac otrzymali dodatkową nagrodę pieniężną. Nagrody zostały ufundowane przez JM Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, Samorząd Studentów WUM, Krajową Radę Diagnostów Laboratoryjnych, Polskie Towarzystwo Diagnostyki Laboratoryjnej oraz partnerów konkursu, tj. firmy Meranco, Roche i Horriba.

Uroczystość swoją obecnością zaszczylicili prof. Marek Kulus – Prorektor ds. Dydaktyczno-Wychowawczych WUM, dr hab. Piotr Wroczyński – Dziekan Wydziału Farmaceutycz-

nego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej, prof. Jan Pacheczka – twórca i pierwszy Prodziekan ds. Oddziału Medycyny Laboratoryjnej, prof. Jan Kanty Kulpa – Konsultant krajowy ds. diagnostyki laboratoryjnej, dr n. med. Marta Faryna – Konsultant wojewódzki ds. diagnostyki laboratoryjnej, prof. Ewa Augustynowicz-Kopeć – Wiceprezes Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych, dr Anna Lipnicka – Sekretarz KRDL, prof. Dariusz Sitkiewicz – Prezes ZG PTDL w kadencji 2007-2010 i członek aktualnego ZG PTDL, dr n. farm. Hanna Zborowska – Przewodnicząca Oddziału Warszawskiego PTDL.

Sesję finałową otworzyła Pani prof. Grażyna Nowicka, natomiast z ramienia Samorządu Studenckiego i Stowarzyszenia Studenckiego KDL-Warszawa sesję poprowadziły studentki Monika Lipiec i Weronika Zarychta. Pani Dziekan prof. Grażyna Nowicka na wstępie poprosiła o zabranie głosu prof. Marka Kulusa, który w swym przemówieniu podkreślił znaczenie

Finaliści Konkursu Prac Magisterskich na kierunku Analityka Medyczna

Mgr Marta Jakubowska (druga z lewej) odbiera gratulacje z okazji zajęcia 1 miejsca w Konkursie Prac Magisterskich

dydaktycznych aspektów konkursu, który jest rywalizacją najlepszych prac magisterskich, stanowiącą dobry przykład dla kolejnych pokoleń absolwentów Oddziału Medycyny Laboratoryjnej. Następnie Pani Profesor Grażyna Nowicka podkreśliła, iż sesja finałowa konkursu ma charakter konferencji naukowej, dlatego też, oprócz wystąpień

finalistów, przewidziano dwa wykłady plenarne. Wykład inauguracyjny pt. „Stan zapalny a nowotwory – problem stale dyskutowany” wygłosił prof. Jan Kanty Kulpa, natomiast wykład drugi, pt. „Tajemnice statyn” wygłosił prof. Dariusz Sitkiewicz.

Należy również podkreślić, iż praca Pani Marty Jakubow-

skiej, laureatki III Konkursu Prac Magisterskich na Oddziale Medycyny Laboratoryjnej WUM, została również nagrodzona na Ogólnopolskim Konkursie Prac Dyplomowych Kolegium Medycyny Laboratoryjnej.

dr Sławomir Białek

Zakład Laboratoryjnej
Diagnostyki Medycznej WUM

Dlaczego zdecydowała się Pani podjąć w swojej pracy temat prątków gruźlicy?

Szczerze mówiąc, trafiłam do Instytutu Gruźlicy przez przypadek. Wyglądało to tak, że nie interesowały mnie do końca tematy prac magisterskich proponowane na Uczelni. Poprosiłam więc Dziekana Wydziału Farmaceutycznego – Pana dr. hab. Piotra Wroczyńskiego o pomoc w znalezieniu miejsca do przeprowadzenia badań poza Uczelnią. Okazało się, że w IGiCHP w Zakładzie Mikrobiologii chętnie kogoś przyjmą. Na początku miałam obawy związane z tematem gruźlicy, ponieważ nie wiedziałam, w jakim zakresie problem ten nas dotyczy, i czy badania te przyniosą mi odpowiednie wnioski, jednak po głębszym zapoznaniu się z tematem bardzo się zaangażo-

mgr Marta Jakubowska

laureatka I miejsca
w 3. Konkursie
Prac Magisterskich
na kierunku
Analityka Medyczna

wałam. Co później skutkowało tym, że stałam się „specjalistką” od gruźlicy wśród przyjaciół i rodziny.

Czego dokładnie dotyczyła Pani praca i do jakich wniosków Pani doszła?

Tematem mojej pracy była „Analiza epidemiologiczna, mikrobiologiczna i molekularna prątków gruźlicy o oporności pre-XDR izolowanych od chorych w Polsce w latach 2001-2011”. W pracy skupiłam się nad

badaniami szczepów gruźlicy typu pre-XDR (*pre-extensively drug resistance*), ponieważ do tej pory nie wykonano dokładnej analizy powyższych szczepów. Przedmiotem moich badań były

szczepki pre-XDR wyizolowane od chorych na przełomie lat 2001-2011. W pracy przeprowadziłam kilkuetapową analizę: mikrobiologiczną, obejmującą oznaczanie lekooporności prątków, analizę molekularną z zastosowaniem dwóch metod genotypowania: Spoligotyping i MIRU-VNTR, oraz analizę epidemiologiczną tzw. dochodzeniową, czyli śledzenia transmisji gruźlicy lekoopornej między chorymi.

Podstawowym wnioskiem wyciągniętym z pracy był fakt, iż zidentyfikowałam 9 grup epidemiologicznych chorych, pomiędzy którymi mogło dojść do prawdopodobnej transmisji gruźlicy. Jako kryterium przynależności do wspólnego łańcucha transmisji, uznałam bliskie pokrewieństwo pomiędzy chorymi bądź bliskość miejsca zamieszkania.

A drugi bardzo ważny wniosek to taki, że problem gruźlicy z roku na rok narasta w skali świata. Postać wrażliwa gruź-

licy jest postacią całkowicie wyleczalną, poważny globalny problem stanowi gruźlica lekooporna i fakt, że od kilkudziesięciu lat nie powstał żaden nowy lek przeciwprątkowy.

Wobec tego, jakie znaczenie może mieć Pani praca dla współczesnych badań nad gruźlicą?

Uważam, że przeprowadzone przeze mnie badania powinny zwrócić uwagę między innymi na zły nadzór nad chorymi na gruźlicę. Pomimo że od lat wiadomo o narażeniu na zachorowanie u osób z otoczenia chorego, w wielu krajach, w tym również w Polsce, wykrywanie chorych na gruźlicę wśród „kontaktów” nadal pozostaje na niskim poziomie, co powoduje niekontrolowane rozprzestrzenianie się choroby.

Poza tym, badania wykazały, iż wśród badanych prątków gruźlicy, ok. 40% stanowiły szczepki Beijing, które charakteryzuje wysoka patogenność,

szybka zdolność do nabywania lekooporności oraz nieprzewidywalna odpowiedź na leczenie, co powinno skierować wzrok badaczy w tą stronę, tak aby starać się zapobiegać temu zjawisku.

Jakie są Pani inne zainteresowania naukowe?

Na studiach zaczęłam interesować się genetyką, badania molekularne przeprowadzone do pracy magisterskiej jeszcze bardziej utwierdziły mnie, że to ten kierunek. Jak na tą chwilę nie mam niestety okazji połączyć pasji związanej z genetyką z pracą.

Plany zawodowe, naukowe...

Ostatnio zaczęłam zastanawiać się nad studiami bioinformatycznymi, ale są to na razie wstępne plany. W tej chwili jeszcze odpoczywam po pięciu ciężkich latach na Analityce Medycznej.

Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiał Cezary Ksel

Standardy leczenia i pułapki w terapii stwardnienia rozsianego

W dniu 16 marca 2013 roku w Centrum Dydaktycznym Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego odbyła się Konferencja naukowo-szkoleniowa pt. „Standardy leczenia i pułapki w terapii stwardnienia rozsianego”. Jej organizatorem była Katedra i Klinika Neurologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego kierowana przez Panią Profesor Annę Marię Kamińską.

Spotkanie otworzyła profesor Kamińska, która powitała wszystkich gości. Następnie głos zabrała przewodnicząca komitetu organizacyjnego docent Beata Zakrzewska-Pniewska, która zapoznała uczestników z zagadnieniami naukowymi przed-

stawianymi podczas spotkania. Program naukowy konferencji podzielony był na trzy sesje poświęcone różnym aspektom terapii stwardnienia rozsianego (SM).

Tematyka pierwszej sesji obejmowała aktualne standardy oraz kontrowersje w leczeniu

SM. Przewodniczyła jej docent Beata Zakrzewska-Pniewska. Pierwszy wykład, przedstawiony przez doktora Jacka Zaborzkiego, przybliżył słuchaczom historię diagnostyki, metod rozpoznawania oraz leczenia SM na przestrzeni wieków. Wśród

Prof. Kamińska (po prawej) i doc. Zakrzewska-Pniewska otwierają Konferencję

Uczestnicy Konferencji

omawianych podczas tej sesji zagadnień znalazły się także te, dotyczące stosowania kortykosteroidów w leczeniu zaostrzeń SM – wskazań do leczenia oraz najczęstszych błędów popełnianych w trakcie takiego leczenia. Zagadnienie to przedstawiła doktor Małgorzata Zajda. Kolejne prezentacje omawiały skuteczność terapii, algorytmy stosowania, monitorowanie bezpieczeństwa oraz powikłania w trakcie leczenia immunomodulującego lekami pierwszej linii zarejestrowanymi w terapii SM: interferonami beta (wykład przedstawiony przez doktor Monikę Nojszewska) oraz octanem glatirameru (prezentacja doktor Marty Lipowskiej). Sesję zakończyła dyskusja, w czasie której poruszano między innymi kwestię zmieniających się algorytmów kortykosteroidoterapii.

Druga sesja poświęcona była nowym metodom immunoterapii – ich skuteczności oraz bezpieczeństwu stosowania. Przewodniczącą tej sesji była doktor Lidia Darda-Ledzion. Pierwszy wykład zaprezentowany przez docent Beatę Zakrzewską-Pniewską przybliżył słuchaczom nowy lek zarejestrowany w terapii SM jako leczenie drugiej linii – natalizumab. Omówiono w nim szczególnie obszernie aspekty związane ze

skutecznością oraz bezpieczeństwem stosowania natalizumabu. Kolejny wykład przedstawił przedstawiciel sponsora konferencji, firmy Biogen Idec, doktor Piotr Paczwa, który omówił bardzo szczegółowo procedury związane z monitorowaniem bezpieczeństwa stosowania natalizumabu. Wśród omawianych podczas tej sesji zagadnień były również tematy związane z drugim lekiem zarejestrowanym jako leczenie drugiej linii w terapii SM – fingolimodem. Doktor Monika Nojszewska omówiła zagadnienia związane ze skutecznością, działaniami niepożądanymi oraz monitorowaniem terapii fingolimodem. Następnie doktor Wojciech Wicha zaprezentował działania niepożądane tej grupy leków na podstawie przypadku klinicznego – zespołu przypominającego IRIS (*Immune Reconstitution Inflammatory Syndrome*, zapalny zespół rekonstrukcji immunologicznej) u pacjentki leczonej fingolimodem. Sesję zakończyła dyskusja na temat bezpieczeństwa stosowania nowych leków immunomodulujących i immunosupresyjnych.

Podczas ostatniej sesji poruszone zostały dylematy, przed którymi stają lekarze stosujący przewlekłą intensywną immunosupresję u chorych z bardzo

aktywnym lub szybko postępującym SM. Sesji tej przewodniczył doktor Jacek Zaborski. Pierwszy wykład doktor Aleksandry Podleckiej-Piętowskiej dotyczył stosowania mitoksantronu, klasycznego leku immunosupresyjnego i cytostatycznego, ze szczególnym uwzględnieniem działań niepożądanych oraz monitorowania bezpieczeństwa terapii. Najważniejsze powikłania tego leczenia zostały omówione na podstawie przypadków klinicznych pacjentów leczonych w Klinice Neurologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Następnie doktor Marta Lipowska przedstawiła przebieg badań klinicznych dotyczących zastosowania innego leku immunosupresyjnego: kladrybiny u pacjentów z SM. Całość konferencji została na zakończenie podsumowana przez docent Zakrzewską-Pniewską.

Spotkanie zgromadziło blisko 100 uczestników. Zarówno uczestnicy, jak i organizatorzy ocenili, że konferencja spełniła oczekiwania i dostarczyła odpowiedzi na pytania nurtujące osoby zajmujące się leczeniem stwardnienia rozsianego.

**dr hab. Beata
Zakrzewska-Pniewska
dr Monika Nojszewska**

Katedra i Klinika Neurologii WUM

XIX Czwartek Chirurgiczny „Nowoczesne metody leczenia nowotworów wątroby”

Marcowa edycja „Czwartków” dotyczyła nowoczesnych metod leczenia nowotworów wątroby. Gościem specjalnym, a zarazem Przewodniczącym Komitetu Naukowego konferencji był prof.

dr hab. Paweł Nyckowski z Katedry i Kliniki Chirurgii Ogólnej, Transplantacyjnej i Wątroby WUM. Nad poziomem merytorycznym spotkania czuwali także Opiekun Czwartków Chirurgicznych prof. dr hab. Waldemar Kostewicz oraz lek. Jacek Opaliński.

Problematykę nowotworów wątroby oraz dostępnych metod leczenia przedstawiono podczas 6 prezentacji studenckich, wygłoszonych przez reprezentantów studenckich kół naukowych WUM. Konferencję poprowadzili kol. Gabriela Bluszcz oraz kol. Jarosław Skowroński.

XIX Czwartek Chirurgiczny otworzył prof. dr hab. Waldemar Kostewicz, podkreślając specjalistyczny profil konferencji. Chirurgia wątroby jest dziedziną elitarną, dopiero od niedawna obecną w Polsce na większą skalę. Szerzej na ten temat opowiedzieli studenci. Pierwsza prezentacja wygłoszona przez Tomasza Kraja, członka Studenckiego

14 marca 2013 roku
Aula Centrum Dydaktycznego WUM
zgromadziła liczącą 150 osób
grupę pasjonatów chirurgii na
XIX Czwartku Chirurgicznym.

Przedstawiono oraz skomentowano najnowsze dane statystyczne z Polski oraz świata, również w kontekście występowania czynników ryzyka. Jeszcze bliżej nowotworom wątroby – od strony komórek – przyjrzał się kol. Jakub Grzybowski w wystąpieniu „Histopatologia najczęstszych nowotworów wątroby”, reprezentant SKN Patologii Chirurgicznej przy Katedrze i Zakładzie Anatomii Patologicznej Centrum Biostruktury WUM. Metody resekcyjne, prezentując bogaty materiał zdjęciowy Kliniki, scharakteryzowała kol. Justyna Smaga z SKN przy II Katedrze i Klinice Chirurgii Ogólnej, Naczyniowej i Onkologicznej WUM. Nie zabrakło również kilku słów na temat zdolności regeneracyjnych wątroby, także w kontekście mitu o Prometeuszu. O nowoczesnych technikach nieresekcyjnych w leczeniu nowotworów wątroby oraz ich miejscu w praktyce lekarskiej opowiedział kol. Konrad Wiśniewski, reprezentujący SKN przy

Koła Onkologicznego przy Klinice Chorób Wewnętrznych, Hematologii i Onkologii WUM dotyczyła epidemiologii nowotworów wątroby.

Komitet Organizacyjny i zwycięzca XIX edycji Czwartków Chirurgicznych. Od lewej: Jarosław Skowroński, Dominika Cichońska, Tomasz Kraj, Gabriela Bluszcz, Piotr Wojcieszak oraz Bartłomiej Święs

Gość specjalny XIX edycji Czwartków Chirurgicznych prof. Paweł Nyckowski

Każdy kolejny Czwartek Chirurgiczny przyciąga tłumy studentów

Oddziale Chirurgii Ogólnej i Naczyniowej Międzyleskiego Szpitala Specjalistycznego w Warszawie. Zagadnienia związane z przeszczepianiem wątroby, dzieląc się doświadczeniami Klinik, przedstawili kol. Kalina Jędrzejko z SKN przy Klinice Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego oraz kol. Waław Hołowko z SKN przy Katedrze i Klinice Chirurgii Ogólnej, Transplantacyjnej i Wątroby WUM. Prezentacje zostały podsumowane w ujęciu praktycznym przez prof. dr. hab. Pawła Nyckowskiego.

Podczas konferencji słuchacze wytypowali najlepszą prezentację spotkania. W tej edycji zwycięzcą

został Tomasz Kraj, reprezentujący Studenckie Koło Onkologiczne przy Klinice Chorób Wewnętrznych, Hematologii i Onkologii WUM, który zaprezentował pracę „Epidemiologia najczęstszych nowotworów wątroby”, za którą otrzymał nagrodę: podręcznik „Podstawy chirurgii” pod redakcją prof. J. Szmidta, ufundowaną przez wydawnictwo Medycyna Praktyczna.

Zapraszamy na kolejny jubileuszowy XX Czwartek Chirurgiczny już w październiku!

Dominika Cichońska
Komitet Organizacyjny
Czwartków Chirurgicznych

Zdrowie seksualne to również profilaktyka zakażeń HIV/AIDS

W dniu 13 marca 2013 r. w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym odbyła się Konferencja naukowo-dydaktyczna „Zdrowie seksualne to również profilaktyka zakażeń HIV/AIDS”. Zainaugurowała ona cykl spotkań naukowo-dydaktycznych poświęconych zagadnieniom zdrowia seksualnego jako problemu zdrowia publicznego. Patronat nad Konferencją objął JM Rektor WUM, prof. Marek Krawczyk.

Konferencja była zorganizowana przez Katedrę i Zakład Zdrowia Publicznego (Wydział Nauki o Zdrowiu, WUM) przy współudziale Krajowego Centrum ds. AIDS oraz współpracy kilku ośrodków naukowych. Należały do nich: Zakład Dydaktyki Ginekologiczno-Położniczej Wydziału Nauki o Zdrowiu

(WUM), Katedra Biomedycznych Podstaw Rozwoju i Seksuologii Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Warszawskiego, Zakład Seksuologii Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego oraz Wydział Nauk Społecznych i Zdrowia Wałbrzyskiej Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości.

Konferencję otworzył prof. Janusz Ślusarczyk, kierownik Zakładu Zdrowia Publicznego WNoZ, WUM

Jednym z Gości Konferencji był prof. Zbigniew Izdebski, który wygłosił wykład „Seksualność Polaków 2011”

Celem Konferencji było przedstawienie aktualnej wiedzy na temat zdrowia seksualnego kobiet i mężczyzn w Polsce, upowszechnianie wiedzy na temat zakażeń HIV, promowanie zachowań ukierunkowanych na zapobieganie tym zakażeniom oraz pozytywnych postaw wobec osób żyjących z HIV/AIDS. W Konferencji udział wzięli eksperci w dziedzinie zdrowia seksualnego i profilaktyki AIDS. Gościem specjalnym była prof. Ann Bartley Williams z University of California Los Angeles School of Nursing, która jako stypendystka Fundacji Fulbrighta jest obecnie gościem Wydziału Nauk o Zdrowiu WUM. Jej wystąpienie nadało Konferencji wymiar międzynarodowy.

Konferencję otworzył prof. dr hab. n. med. Janusz Ślusarczyk, kierownik Katedry i Zakładu Zdrowia Publicznego (WNoZ, WUM). Wygłosił on wykład pt. „Zakażenia HIV/AIDS jako wyzwanie dla zdrowia publicznego w XXI wieku”. Przedstawił aktualne dane na temat zakażeń HIV/AIDS na świecie i w Polsce, omówił odmienności epidemii HIV/AIDS od konwencjonalnych chorób zakaźnych oraz wpływ epidemii HIV/AIDS na nauki medyczne i postawy społeczne. Odniósł się także do przyszłości, prezentując cele UNAIDS wobec rozwoju epidemii HIV/AIDS.

Pierwsza część Konferencji poświęcona była wybranym zagadnieniom zdrowia seksualnego w kontekście zdrowia publicznego. W części tej wygłoszono cztery referaty:

1. Prof. dr hab. n. hum. Z. Izdebski, kierownik Katedry Biomedycznych Podstaw Rozwoju i Seksuologii (Wydział Pedagogiczny, Uniwersytet Warszawski) mówił o „Seksualności Polaków 2011”, przedstawił założenia i wyniki badań własnych nad tym aspektem kondycji człowieka. Uwzględnił on następujące zagadnienia: zadowolenie z życia seksualnego, zachowania seksualne Polaków, opinie na temat homoseksualizmu, orientacja seksualna,

relacje w związkach, seks a internet, ryzykowne zachowania seksualne, metody zapobiegania ciąży, zdrowie seksualne, HIV/AIDS (wiedza, testowanie), opinie na temat edukacji seksualnej.

2. Prof. nadzw. dr hab. n. med. E. Dmoch-Gajzlerska, kierownik Zakładu Dydaktyki Ginekologiczno-Położniczej (WNoZ, WUM) przedstawiła wybrane kwestie związane z seksualnością kobiet. Podkreśliła dynamiczny charakter zmian kobiecej seksualności w poszczególnych etapach życia, od narodzin po okres senu. W drugiej części wykładu odniosła się do koncepcji źródeł podniecenia seksualnego u kobiet.

3. Dr n. med. R. J. Tritt, reprezentujący Wydział Nauk Społecznych i Zdrowia Wałbrzyskiej Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości, w referacie pt. „Zdrowie seksualne mężczyzn” skoncentrował się na ontogenezie seksualności męskiej, ze szczególnym uwzględnieniem jej biologicznych podstaw. Poruszył również problematykę stygmatyzacji i dyskryminacji osób homo- i biseksualnych.

4. Dr n. o zdr. G. Dykowska oraz dr n. med. R. Kowalczyk z Zakładu Zdrowia Publicznego (WNoZ, WUM) przedstawili informacje na temat uwzględniania zagadnień zdrowia seksualnego w kształceniu studentów kierunku Zdrowie Publiczne WUM.

Druga część Konferencji dotyczyła profilaktyki zakażeń HIV/AIDS i składały się na nią trzy wystąpienia:

1. Dr n. med. B. Daniluk-Kula z Krajowego Centrum ds. AIDS w swoim referacie pt. „HIV/AIDS – problem wciąż aktualny” przedstawiła cele i zadania Krajowego Centrum ds. AIDS – agencji Ministra Zdrowia. Poruszyła temat najlepszych praktyk w walce z epidemią HIV/AIDS. Omówiła najnowsze kampanie profilaktyczne realizowane przy współpracy reprezentowanej przez siebie instytucji.

2. Mgr J. Gałąj z Krajowego Centrum ds. AIDS omówiła zagadnienia, o które pytają klienci poradni internetowej i telefonu zaufania HIV/AIDS prowadzonych przez Krajowe Centrum ds. AIDS.

3. Prof. Ann Bartley Williams podjęła temat wyzwań, przed jakimi staje współczesna profilaktyka i leczenie HIV/AIDS z perspektywy globalnej, ze szczególnym uwzględnieniem roli wspierającej najbliższego otoczenia osób żyjących z HIV/AIDS.

Konferencja wzbudziła zainteresowanie zarówno wśród studentów, jak i wśród pracowni-

ków naukowo-dydaktycznych. Przybyło na nią około 300 osób, w tym także przedstawiciele instytucji zajmujących się ochroną zdrowia oraz organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką HIV/AIDS. Podczas Konferencji przedstawiono zagadnienia, które mogą być użyteczne dla wszystkich, a zwłaszcza dla osób związanych z ochroną zdrowia.

Dr n. med. Robert Kowalczyk
Dr n. hum. Magdalena Woynarowska-Soldan
Zakład Zdrowia Publicznego WNoZ, WUM

10 lat SKN Położnych

Patronat nad konferencją objęli JM prof. Marek Krawczyk, Prorektor ds. Dydaktyczno-Wychowawczych prof. Marek Kulus oraz Dziekan

Wydziału Nauki o Zdrowiu prof. Piotr Małkowski. Gościem specjalnym wydarzenia, które odbyło się 22 marca, była prof. Githa Cajus, Dziekan Kierunku Położnictwo Aalborg University Hospital w Danii.

W imieniu Władz Rektorskich głos zabrał prof. Marek Kulus, który podkreślił znaczącą wartość edukacyjną członkostwa w kole naukowym. – Z mojego punktu widzenia Studenckie Koła Naukowe to miejsce, gdzie gromadzi się najcenniejsza młodzież studiująca na naszej Uczelni – mówił prof. Kulus. Życzył uczestniczkom, aby konferencja zainspirowała je do działania, rozwijania swoich pasji i zainteresowań, dała impuls do kolejnych

**Studenckie Koło Naukowe Położnych
uczciło 10 lat swojego istnienia
organizacją specjalnej konferencji,
na której dokonano prezentacji
i podsumowania jego dorobku.**

poszukiwań, osiągnięcia dalszych sukcesów w pracy zawodowej.

Konferencję podzielono na 3 sesje, podczas których studentki, członkowie Koła Naukowego Położnych, zaprezentowały dorobek

10-letniego doświadczenia, najnowsze osiągnięcia i plany na najbliższe miesiące, jak też wspomniano sylwetki osób najbardziej zaangażowanych w powstanie i działalność SKNP.

Szczególnie ciekawy dla wszystkich okazał się wykład gościa specjalnego konferencji prof. Githy Cajus, która zapoznała uczestników z kształceniem oraz działalnością naukową położnych w Danii.

Na str. 32 znajduje się obszerna prezentacja dokonań Studenckiego Koła Naukowego Położnych.

Cezary Ksel
Redakcja „MDW”

Studentki prowadzące konferencję z prof. nadzw. dr hab. Ewą Dmoch-Gajzlerską, kierownikiem ZDG-P

Prof. Githa Cajus, Dziekan Kierunku Położnictwo w University College Nordjylland w Aalborg w Danii

Problemy współczesnego PIELĘGNIARSTWA

**W dniu 1 marca 2013 roku
w Centrum Dydaktycznym WUM
odbyła się Ogólnopolska Konferencja
naukowo-szkoleniowa „Problemy
współczesnego pielęgniarstwa”.**

Była to już druga konferencja organizowana we współpracy Zakładu Pielęgniarstwa Klinicznego Wydziału Nauki o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego z Wydawnictwem Sztuka Pielęgowania. Honorowy Patronat nad Wydarzeniem objęli JM Rektor Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego prof. Marek Krawczyk oraz Konsultant Krajowy w Dziedzinie Pielęgniarstwa Epidemiologicznego dr Beata Ochocka.

Gościem specjalnym konferencji była Profesor Ann Williams z UCLA School of Nursing Los Angeles USA. Pani Profesor przedstawiła zagadnienia dotyczące badań w pielęgniarstwie oraz praktyki pielęgniarstwa opartej na faktach.

Doktor Beata Ochocka – Krajowy Konsultant w Dziedzinie Pielęgniarstwa Epidemiologicznego zaprezentowała pracę na temat „Hygeia dawna bogini zdrowia, a higiena dzisiaj w praktyce pielęgniarstwa”. Na tle historycznym zostały zaprezentowane problemy dotyczące higieny szpitalnej. Podkreślono również znaczenie opracowywania i wdrażania interdyscyplinarnych szkoleń, dotyczących dróg transmisji oraz efektywnych metod zapobiegania szerzeniu się zakażeń szpitalnych.

Z kolei doktor Anna Jacek, jak i magister Mariola Bartusek poruszyły problematykę aspektów prawnych wykonywania zawodu pielęgniarstwa. W świetle obowiązujących regulacji pielęgniarstwa wypełniają obowiązki prawne i korzystają z niektórych uprawnień. Wykonywanie zawodu pielęgniarstwa wiąże się z ponoszeniem odpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowej. Deontologiczne wyznaczniki działania zawodowego stanowi m.in. Kodeks Etyki Zawodowej, będący ważnym ogniwem łączącym przekonania i aspiracje z teoretycznymi i praktycznymi podstawami wykonywania zawodu.

Podczas spotkania zostało poruszonych wiele tematów dotyczących różnych dziedzin pielęgniarstwa, w tym: pielęgniarstwa nefrologicznego, pediatrycznego, geriatrycznego oraz psychiatrycznego. Wśród tych zagadnień na uwagę zasługuje prezentacja magister Agaty Grzywnej na temat analizy obciążeń układu ruchu w pracy

pielęgniarki. Autorka podkreśliła, że istnieje prawnie określony obowiązek pracodawców, dotyczący zapewnienia bezpieczeństwa przy ręcznych pracach

transportowych oraz ochrony pracy kobiet. Przeprowadzone badania wykazały, że przepisy te nie są w pełni przestrzegane, a w niektórych oddziałach szpitalnych, pomimo dostępności sprzętu specjalistycznego i urządzeń, badany personel pielęgniarstwa nie korzystał z tego wyposażenia w potrzebnym stopniu. Główną przyczyną był tu nieustanny pośpiech, zbyt mała powierzchnia na salach chorych oraz nieodpowiednia liczba personelu. Należy zatem dążyć do zapewnienia właściwej obsady kadrowej, zaadoptowania warunków architektonicznych, poprawy wyposażenia technicznego oddziałów oraz zwiększenia świadomości personelu poprzez organizowanie praktycznych szkoleń w omawianym zakresie.

Druga część konferencji została zapoczątkowana wykładem mgr Moniki Kuligi na temat planowania oraz realizowania ścieżek kariery zawodowej. Analizowano kwestie, czym jest ścieżka kariery zawodowej, jak ją zaplanować oraz realizować. Na kilku przykładach przedstawiono, z jakimi trudnościami w realizacji zaplanowanej kariery zawodowej mogą spotykać się pielęgniarki w swojej praktyce zawodowej.

Doktor Anna Leńczuk-Gruba w wystąpieniu pt. „Konsekwencje trudności w adaptacji zawodowej personelu pielęgniarstwa” przedstawiła wyniki badań dotyczących adaptacji zawodowej. Zwróciła uwagę na to, że konsekwencje odczuwanych trudności na początku pracy zawodowej skutkują m.in. przekonaniem o niewystarczającym przygotowaniu praktycznym i teoretycznym do wykonywania zawodu pielęgniarstwa. Ponadto niewłaściwe wprowadzenie do pracy może wpływać na wzrost fluktuacji kadry pielęgniarstwa, osłabiać motywację młodych pielęgniarzek/pielęgniarzy do pracy, a tym samym obniżać jakość świadczonej opieki.

Jedną z metod podnoszenia kwalifikacji zawodowych w pielęgniarstwie jest kształcenie podyplomowe. Magister Halina Zmuda-Trzebiatowska przedstawiła wyniki badań prowadzonych przez

Konferencję otworzyła dr Ewa Kądalska – p.o. kierownika Zakładu Pielęgniarstwa Klinicznego

Symposium spotkało się z szerokim zainteresowaniem osób zajmujących się pielęgniarstwem

Gość specjalny konferencji prof. Ann Williams zaprezentowała wykład o praktyce pielęgniarstwa opartej na faktach

Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych wśród pielęgniarek kończących specjalizację i przystępujących do egzaminów państwowych.

Z badania wynika m.in., że pielęgniarki, które ukończyły specjalizację w dziedzinie pielęgniarstwa ratunkowego, w dużym stopniu nie miały możliwości wykorzystania zdobytych kwalifikacji podczas wykonywania codziennych zadań zawodowych.

W najmniejszym stopniu problem ten dotyczył absolwentów szkoleń specjalizacyjnych w dziedzinie pielęgniarstwa diabetologicznego, środowiska nauczania i wychowania, a także organizacji i zarządzania.

Ostatnie wystąpienie szczególnie poruszyło słuchaczy, gdyż dotyczyło niezbyt często poruszanego tematu – erotyzacji relacji służbowych w pielęgniarstwie oraz możliwości zapobiegawczych. Magister Wojciech Nyklewicz zaprezentował modele erotyzacji oraz przedstawił analizę erotyzowania

relacji kobiet w odniesieniu do mężczyzn. Wskazał również zagrożenia wynikające z omawianego zjawiska dla uczestników tych relacji oraz pacjentów.

Współczesne pielęgniarstwo bardzo szybko się rozwija i podlega wielu przemianom. Zwiększony zakres samodzielności zawodowej oraz odpowiedzialności za wykonywaną pracę to czynniki, które stanowią niewątpliwie pozytywny aspekt zmian, ale również często budzą one niepokój wśród personelu pielęgniarstwa oraz lęk przed podejmowaniem nowych obowiązków. Ważne jest, aby dyskutować o najbardziej dokuczliwych problemach, poszukując możliwych rozwiązań – czego wyrazem była zorganizowana konferencja.

*mgr Lena Kozłowska
mgr Katarzyna Pawłowska
dr Ewa Kądalska*

Zakład Pielęgniarstwa Klinicznego
Wydziału Nauki o Zdrowiu
Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego

PEDIATRIA jakiej nie znacie

W dniach 23 i 24 marca br. w Auli B Centrum Dydaktycznego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego odbyła się III Konferencja naukowo-szkoleniowa dla studentów i młodych lekarzy „Pediatria jakiej nie znacie”.

Przemówienie Prorektora WUM prof. Marka Kulusa

Prof. Anna Dobrzańska podczas otwarcia konferencji

Symposium odwiedziła prof. Maria Katarzyna Borszewska-Kornacka

W konferencji uczestniczyli wybitni polscy specjaliści w dziedzinie pediatrii oraz przedstawiciele Studenckich Kół Naukowych WUM, Instytutu „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka”, Szpitala przy ul. Działdowskiej, Szpitala im. ks. Anny Mazowieckiej w Warszawie, Szpitala im. prof. Bogdanowicza w Warszawie i Szpitala Dziecięcego przy ul. Marszałkowskiej. Konferencję uroczystie otworzyła prof. Anna Dobrzańska, Konsultant Krajowy w Dziedzinie Pediatrii, która wygłosiła wykład inauguracyjny pt. „Rola lekarza pediatry w systemie opieki medycznej nad populacją”. Dzień drugi rozpoczęła prof. Teresa Jackowska, Konsultant Wojewódzki w Dziedzinie Pediatrii, wykładem pt. „Szczepienia – postępem nauki. Dlaczego powinniśmy realizować szczepienia zalecane?”.

Największa w Polsce studencka konferencja pediatryczna „Pediatria jakiej nie znacie” już od trzech lat cieszy się dużym zainteresowaniem studentów i młodych lekarzy, a eksperci doceniają najwyższy poziom profesjonalizmu wydarzenia. Celem konferencji było zapoznanie studentów kierunków medycznych, specjalizujących się lekarzy pediatrów oraz lekarzy rodzinnych z tematami ważnymi w praktyce pediatrycznej, które ze względu na ograniczenia czasowe nie zostały ujęte w programach nauczania lub nie mogły być wy-

czepującą omówione. Wydarzenie obejmowało liczne wykłady komentowane przez ekspertów oraz warsztaty, podczas których osoby zainteresowane mogły dowiedzieć się, jak wykorzystać zdobytą wiedzę w praktyce. Szczególną atmosferę konferencji zapewniała obecność ponad 500 ambitnych młodych lekarzy i studentów medycyny reprezentujących ośrodki akademickie w całym kraju, którzy wymieniali się zdobytymi doświadczeniami.

Podczas dwudniowej konferencji zaprezentowano ponad 20 wykładów obejmujących szeroki wachlarz zagadnień ważnych dla każdego lekarza-pediatry. Spektrum podjętych tematów obejmowało zarówno problemy powszechnie znane każdemu lekarzowi zajmującemu się dziećmi, jak też zagadnienia, które w codziennej praktyce lekarskiej bywają spychane na margines bądź zapomniane.

Całość konferencji podzielono na 6 sesji tematycznych. Sesja pierwsza obejmowała zestaw prezentacji o opiece nad noworodkiem; podczas jej trwania przypomniano najważniejsze akty prawne dotyczące zasady opieki nad zdrowym noworodkiem, ale też omówiono procedury postępowania z noworodkiem matki uzależnionej od alkoholu czy innych substancji niedozwolonych. Podczas sesji drugiej skupiono się na przewlekłych chorobach dotyczących dzieci, takich jak: otyłość nadciśnienie

Dodatkową atrakcją konferencji było zorganizowanie warsztatów. Na zdj. warsztaty „Podstawowe zabiegi endoskopowe u dzieci i młodzieży”

Na zdj. od lewej: Łukasz Obrycki, prof. Teresa Jackowska, Kamil Janowski, Paulina Michałowska

tętnicze, bóle w klatce piersiowej czy coraz częściej diagnozowanej u dzieci chorobie wrzodowej. Prelegenci kolejnej sesji podjęli kwestie kontrowersji związanych z coraz częstszym stosowaniem witaminy D, zajęli się wstydlivym wciąż tematem trądziku i innych chorób skóry u dzieci, postępowania lekarza wobec krzywdzonego dziecka oraz stosowania procedury DNR w przypadku dzieci. Czwarta sesja pod tytułem „Poszerzamy horyzonty” dotyczyła m.in. opieki nad dziećmi z ranami kłasnymi, zagwarantowania ochrony dzieci podczas podróży, wpływu promieniowania UV na skórę dziecka. Zagadnienia kolejnej sesji obejmowały problematykę związaną z krwawieniem z nosa, częstego wśród dzieci przerostu migdałków, napadów kaszlu czy wysiękowego zapalenia ucha środkowego. Ostatnia sesja poruszała tematy rozwoju mowy u dzieci wielojęzycznych, pomocy dzieciom z zaparciami oraz leczenia skoliozy i zeza u małych pacjentów.

Konferencja naukowa została zorganizowana przez Fundację Rozwoju Pediatrii oraz Oddział Warszawski Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego. Organizacją wydarzenia kierował Łukasz Obrycki, student Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Patronat nad konferencją objęli prof. Marek Kulus, Prorektor ds. Dydaktyczno-Wychowawczych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, prof. Anna Dobrzańska, Konsultant Krajowy w Dziedzinie Pediatrii, prof. Teresa Jackowska, Konsultant Wojewódzki w Dziedzinie Pediatrii, a także prof. Mirosław Wielgoś – Dziekan I Wydziału Lekarskiego WUM, dr hab. Marek Kuch – Dziekan II Wydziału Lekarskiego WUM oraz dr hab. Artur Mamcarz, Prodziekan ds. Oddziału Fizjoterapii WUM.

Łukasz Obrycki

Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Konferencji

Z Senatu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego 25 lutego 2013 roku

1. Gratulacje, nominacje.

JM wręczył gratulacje z okazji uzyskania tytułu profesora:

- Pani prof. dr hab. Małgorzacie Kozłowskiej-Wojciechowskiej;
- Panu prof. dr hab. Kazimierzowi Szopińskiemu.

Następnie JM Rektor wręczył gratulacje z okazji uzyskania nagrody jubileuszowej:

- Panu prof. dr. hab. Andrzejowi Członkowskiemu;
- Panu prof. dr. hab. Robertowi Słotwińskiemu;
- Pani dr hab. Lidii Zawadzkiej-Głos.

2. Sprawy dydaktyczne.

- Senat przyjął Uchwałę w sprawie ustalenia pensum dydaktycznego na rok akademicki 2013/2014.
- Senat dokonał korekty zapisów w Uchwale rekrutacyjnej na rok akademicki 2013/2014.

Rektor prof. Marek Krawczyk składa gratulacje prof. Małgorzacie Kozłowskiej-Wojciechowskiej z okazji uzyskania tytułu profesora

JM wręcza list gratulacyjny prof. Kazimierzowi Szopińskiemu z okazji uzyskania tytułu profesora

3. Opinia Senatu w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie przez Rektora umowy o współpracy i wymianie akademickiej pomiędzy Warszawskim Uniwersytetem Medycznym i Narodowym Uniwersytetem Farmaceutycznym w Charkowie.

Senat wyraził zgodę na zawarcie przez Rektora umowy o współpracy i wymianie akademickiej pomiędzy Warszawskim Uniwersytetem Medycznym i Narodowym Uniwersytetem Farmaceutycznym w Charkowie.

4. Utworzenie spółki kapitałowej – podmiotu leczniczego, na bazie Kliniki Położnictwa i Ginekologii Szpitala Klinicznego Dzieciątka Jezus.

Senat wyraził zgodę na utworzenie spółki kapitałowej – podmiotu leczniczego na bazie Kliniki Położnictwa i Ginekologii Szpitala Klinicznego Dzieciątka Jezus.

5. Opinia Senatu w sprawie powołania na stanowisko Kierownika Studium Języków Obcych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

Na stanowisko Kierownika Studium Języków Obcych kandydowali:

- dr Maciej Ganczar,
- mgr Małgorzata Mandola,
- mgr Beata Olędzka.

Senat pozytywnie zaopiniował kandydaturę Pana dr. Macieja Ganczara na stanowisko Kierownika Studium Języków Obcych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

6. Sprawy II Wydziału Lekarskiego.

1) Senat pozytywnie zaopiniował utworzenie Katedry Ortopedii i Rehabilitacji, w skład której wejdą: Klinika Ortopedii i Rehabilitacji oraz Zakład Rehabilitacji Klinicznej Oddziału Fizjoterapii.

2) Opinia Senatu w sprawie zmiany nazwy:

- Kliniki Chorób Wewnętrznych i Diabetologii na Klinikę Chorób Wewnętrznych, Diabetologii i Endokrynologii.

7. Sprawy Wydziału Lekarsko-Dentystycznego.

Senat utrzymał w mocy Uchwałę Rady Wydziału Lekarsko-Dentystycznego, dotyczącą odmowy uznania dyplomu

lekarza dentysty, uzyskanego przez Panią Tatyjanę Ostroushko na Lwowskim Państwowym Uniwersytecie Medycznym im. Danyła Hałyckoho, za równorzędny z dyplomem ukończenia studiów wyższych w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym.

8. Sprawy Wydziału Farmaceutycznego.

Senat pozytywnie zaopiniował utworzenie Katedry Farmacji Stosowanej i Bioinżynierii, w skład której wejdą:

- Zakład Farmacji Stosowanej oraz
- Zakład Biologii Molekularnej – przeniesiony z Katedry Biochemii i Chemii Klinicznej.

9. Sprawy Wydziału Nauki o Zdrowiu.

Senat wyraził zgodę na zawarcie umowy o współpracy z Uniwersytetem w Sewilli w ramach programu TEMPUS.

10. Omówienie najważniejszych spraw bieżących Uczelni.

JM poinformował o stanie budowy obiektu Centrum Badań Przedklinicznych i Technologii.

mgr Elwira Zielińska
Biuro Organizacyjne WUM

Rozmowa z mgr Joanną
Ciecierską
Kierownikiem Studium
Języków Obcych
w latach 2004-2013

Pani Magister, 40 lat w naszej Uczelni, w tym niemal 10 lat na stanowisku Kierownika Studium Języków Obcych. Przekazaniu Władzy musiały zatem towarzyszyć spore emocje.

Nagle uzmysłowiłam sobie, ile to lat upłynęło. W codziennej pracy nie myśli się o przeszłości, nie żyje się wspomnieniami, a zajmuje się bieżącymi problemami. Uroczystość przekazania Władzy była rozstaniem z czymś, z czym byłam związana przez bardzo wiele lat. A był to bardzo interesujący okres mojego życia. Wiele się nauczyłam i poznałam wielu wspaniałych ludzi. Natomiast teraz wchodzę w inny okres i będę z wielką ciekawością obserwowała, jak Studium będzie się dalej rozwijać. Jest to dla mnie czas podsumowania i mimo wszystko spoglądania w przyszłość, bo chciałabym pracę zawodową kontynuować, choć oczywiście w innej formie. Byłam bardzo wzruszona tym, co powiedzieli Pan Rektor Krawczyk i Pan Dziekan Wielgoś. Przed oficjalnym przekazaniem Władzy odbyło się spotkanie z Zespołem,

takie *farewell party* i to były dla mnie również wzruszające i miłe chwile.

Nie można przy takiej okazji nie wrócić do początku i zapytać o rozpoczęcie Pani wielkiej przygody z naszą Uczelnią.

Wejście było bardzo gwałtowne. To był listopad 1973 roku. Okres, kiedy w Polsce, także w Warszawie było stosunkowo niewielu anglistów, co roku warszawską anglistykę kończyło ok. 40 osób. Uczelnia miała akurat kłopot ze znalezieniem lektora języka angielskiego. Tak trafiłam do Studium Języków Obcych, które wówczas mieściło się w budynku Collegium Anatomicum. Miałam pracować do końca roku akademickiego, ale pozostałam tam znacznie dłużej.

Studium Języków Obcych miało już wówczas sporą tradycję...

Tak, historia Studium Języków Obcych sięga roku 1948-1949. Wówczas to zaczęto prowadzenie lektoratów języka nowożytnego i łaciny dla studentów Wydziału Lekarskiego, Farmaceutycznego i Stomatologii UW, i były to za-

jęcia fakultatywne. Po utworzeniu Akademii Medycznej, w roku 1951 rozpoczęto obowiązkowe nauczanie języka rosyjskiego, na I i II roku studiów, i fakultatywnie innych języków, oraz prowadzono też lektorat języka łacińskiego dla studentów, którzy nie uczyli się tego języka w szkole średniej. Nie było jeszcze Studium Języków Obcych jako odrębnej jednostki dydaktycznej, opiekunem lektoratów była ówczesna Pani Prorektor ds. dydaktyki – prof. Janina Dąbrowska. Nie było wówczas programów nauczania i podręczników do nauki języków obcych przeznaczonych specjalnie dla studentów medycyny i lekarzy. Natomiast już w roku 1954 Pan Ryszard Sztetner, którego zresztą znałam, bo był moim lektorem języka niemieckiego na Uniwersytecie Warszawskim, został mianowany kierownikiem Studium Języków Obcych, a w roku 1956 ukazało się zarządzenie Ministerstwa Zdrowia regulujące nauczanie języków obcych w uczelniach medycznych, w sprawie utworzenia i organizacji studiów praktycznej nauki języków obcych

Pożegnanie Pana Mariana Kwiatkowskiego (w środku), kierownika SJO w latach 1979-2004, odchodzącego wówczas na emeryturę

w akademiach medycznych. Studium Języków Obcych otrzymało wówczas trzy sale ćwiczeniowe i pokój przeznaczony na sekretariat w budynku Anatomicum przy ul. Chałubińskiego 5. I tam właśnie, w 1973 roku, trafiłam.

I jak było?

To było wrzucenie na głęboką wodę, również w sensie warunków pracy, bo te trzy sale dydaktyczne nie wystarczały. Pamiętam ćwiczenia w sali prosektoryjnej, pamiętam zajęcia w laboratorium chemicznym. Były to iście polowe warunki, ale jednocześnie wyczuwało się bliski kontakt z medycyną, głębszy chyba niż obecnie.

Rosyjski był obowiązkowy, a co np. z angielskim?

Studenci wybierali lektorat języka, którego uczyli się wcześniej w szkole średniej. Większość osób uczyła się rosyjskiego, bo też był to język powszechnie nauczany w szkołach. Część wybierała inny język – angielski, francuski lub niemiecki.

Jakie jeszcze wspomnienia towarzyszą tamtym początkom?

Zacząłam pracę od stanowiska lektora, bo nic innego mi wówczas nie przysługiwało. Zresztą wtedy, w tamtych czasach awans zawodowy był szalenie trudny. Kiedy ja zaczynałam pracę, kierownikiem Studium Języków Obcych była pani Sabina Janicka – romanistka, a zastępcą kierownika pani Anna Antosiewicz – rusycystka. To one przy-

mowały mnie do pracy. Potem moim szefem w latach 1979-2004 był pan Marian Kwiatkowski – rusycysta. Równocześnie ze mną zaczęły pracę jeszcze dwie anglistki: Barbara Jenike, która nadal uczy w Studium i Krystyna Tudruj. Myślę, że to było niezwykle szczęśliwe dla nas spotkanie. Z Krystyną byłam na studiach, ale zajmowałyśmy się czymś innym: ona pisała magisterium z literatury amerykańskiej, ja z XVIII-wiecznej powieści angielskiej. Ponownie spotkałyśmy się w Akademii Medycznej, w Studium Języków Obcych i rozpoczął się dla nas okres bardzo dobrej współpracy. Nasze „trio”, czyli Barbara, Krystyna i ja napisało podręcznik *English in Medicine*. Ukazał się w 1979 roku, miał sześć wydań i nadal jest dostępny w ofercie Wydawnictwa Lekarskiego PZWL. Potem były jeszcze inne podręczniki: *English for Pharmacy*, *English for Medical Purposes: Self-assessment Tests*, skrypt dla stomatologów. Bardzo dobrze się uzupełniałyśmy, każda co innego wносиła, ale potrafiłyśmy dobrze współpracować. Muszę dodać, że jesteśmy bardzo wdzięczne pani Sabinie Janickiej, bo niejako nas zmusiła do napisania tego pierwszego podręcznika i ułatwiła nawiązanie współpracy z PZWL. Tę współpracę kontynuowałam. W roku 2007 ukazał się podręcznik *English for Medicine*, który napisałyśmy z Barbarą Jenike, a w 2011 *English for*

Physiotherapy, który przygotowałam już sama.

Ale dlaczego akurat wybrała Pani Akademię Medyczną, gdzie operuje się jednak wybitnie specjalistycznym językiem?

Byłam zawsze zainteresowana medycyną. Nawet kiedyś myślałam o studiach medycznych. Praca w Akademii Medycznej – nauczanie, a także tłumaczenie artykułów naukowych pozwoliła na połączenie tych moich dwóch pasji. Trzeba pamiętać, że Studium miało wspaniałą tradycję nauczania języka specjalistycznego – angielskiego, francuskiego, niemieckiego i rosyjskiego oraz łaciny. Pani Sabina Jędraszko, ciesząca się wielkim autorytetem wśród studentów, była autorką pierwszych podręczników do nauki specjalistycznego języka angielskiego i autorką pierwszego słownika lekarskiego polsko-angielskiego i angielsko-polskiego. Proszę sobie wyobrazić, jak trudno było stworzyć naprawdę bardzo dobry słownik języka specjalistycznego w czasach, kiedy nie było komputera.

I jak to się robiło?

Na fiszkach. Potem się te fiszki układało w porządku alfabetycznym i przepisywało na maszynie z kopiami wykonanymi przez kalkę na przebitce. Nie wiem, czy młode pokolenie wie, co to takiego „przebitka”. Była to praca trudna i żmudna, wymagająca od autorów wiele poświęcenia. Podsumowując, w roku

Pamiątkowa fotografia wykonana podczas uroczystego przekazania Władzy w Studium Języków Obcych, 2013 rok

1973 nie trafiłyśmy w próżnię, ale udało się nam dodać naszą „cegiełkę” czy „cegiełki” do tego, co zastałyśmy.

Jednak dzięki Paniom oferta podręczników do nauki specjalistycznego języka obcego mocno się poszerzyła i rozwinęła.

Powiedziałabym, że do nauki języka angielskiego, bo należy pamiętać, że w Studium powstawały również nowe podręczniki do nauki innych języków – francuskiego, niemieckiego i rosyjskiego. Angielski był wtedy – co tu dużo kryć – językiem nie tak powszechnie nauczany jak dziś. Ponadto początkowo za cel nauczania uważano opanowanie języka w stopniu umożliwiającym korzystanie z literatury specjalistycznej, mówiło się nawet o „biernej” znajomości języka, a nie komunikacji z pacjentami czy prezentacji zagadnień klinicznych. W związku z tym był to obszar, którym należało się zająć. Pamiętam, że zastałyśmy w Studium 3-tomowy podręcznik amerykański, rodzaj „rozmówek” lekarzy z pacjentami, nagranych na taśmy szpulowe i to też było bodźcem, aby przygotować u nas w kraju nowoczesny podręcznik do nauki języka specjalistycznego.

Skąd czerpały Panie inspirację, wiedzę potrzebą do napisania książki dla studentów medycyny?

Czerpałyśmy wiedzę z bardzo wielu źródeł. Gdy zaczęłyśmy

uczyć, zabrałyśmy się za czytanie podręczników medycyny, artykułów w prasie medycznej, oczywiście pod warunkiem, że udało się je zdobyć. Dla mnie zawsze dużą inspiracją była siostra mojej mamy, która w Polsce pracowała jako pediatra. Jednym z jej kolegów był późniejszy Rektor AM Pan prof. Górnicki. Po wojnie zamieszkała w Wielkiej Brytanii, gdzie pracowała w szpitalach, a potem jako GP – lekarz rodzinny. Dzięki niej poznałam fascynujące relacje, np. o epidemii polio w Brighton i żelaznych płucach, które wprowadzano, albo jak Wielka Brytania radziła sobie ze wzrostem zachorowań na gruźlicę. Także wiele zabawnych anegdot o trudnościach językowych lekarza-cudzoziemca. Gdy pracowała jako GP – w Polsce nie było jeszcze wtedy specjalizacji z medycyny rodzinnej i lekarzy rodzinnych – obserwowałam ją przy pracy, zachowane karty niektórych pacjentów sięgały jeszcze lat przedwojennych. To też była dla mnie inspiracja – widziałam lekarza w akcji. Gdy narodził się pomysł pisanie książki, dostawałam stamtąd bardzo dużo materiałów, wycinki z czasopism medycznych, czasopism dla farmaceutów, podręczniki medycyny. Były też kursy w Wielkiej Brytanii i w Polsce. Z Wielkiej Brytanii zapamiętałam zwłaszcza kurs w Colchester, gdzie działał bardzo prężny ośrodek nauczania

języka specjalistycznego i gdzie uczestniczyłam z grupą lektorek z innych Akademii Medycznych w Polsce w bardzo nowatorskich, jak na owe czasy, zajęciach. Potem były kursy prowadzone już w Polsce przez naszych znakomitych kolegów z Edynburga, autorów uznanych podręczników brytyjskich, organizowane co roku z inicjatywy warszawskiego Studium.

Jak prezentowała się wówczas znajomość języków obcych wśród studentów i lekarzy?

W tamtych czasach w szkołach uczono przede wszystkim języka rosyjskiego, stąd potem liczne grupy tego języka w Akademii Medycznej. Studentów uczących się, czy to angielskiego, czy niemieckiego, czy francuskiego było stosunkowo mało. W późniejszym okresie wprowadzono naukę dwóch języków: francuskiego, niemieckiego lub rosyjskiego oraz angielskiego jako obowiązkowego lektoratu. Początkowo było całkiem sporo grup zerowych, co też świadczy o tym, że nie był to wtedy język powszechnie nauczany. Poza tym myślę, że była to wiedza szkolna i podręcznikowa, bo nie było w takiej skali praktyk studenckich zagranicą, nie było oczywiście telewizji kablowej, nie było powszechnych wyjazdów turystycznych na zachód. Rzućmy to na znajomość języków. Lekarze też – tak myślę – z literatury obcojęzycznej na taką skalę

jak dziś nie korzystali, nie było dużo czasopism, nie było wielu podręczników. Niezbyt wysoki poziom znajomości języka widać było np. podczas egzaminu z języka obcego w ramach specjalizacji, jako że zawsze byliśmy dużym centrum egzaminacyjnym. Taki egzamin składał się z czytania tekstu i tłumaczenia – i nawet to nie wychodziło za dobrze. Teraz lekarze muszą się wykazać także umiejętnością komunikowania się z pacjentem i pisanie, np. opinii o stanie zdrowia, i wielu doskonale sobie z tym radzi.

Wydaje się, że sytuacja uległa poprawie. Czy podobne zmiany widoczne są także w programach nauczania?

Programy się zmieniały. Trzeba podkreślić, że w Warszawie programy dosyć wcześnie prezentowały wysoki poziom i zawsze bardzo aktywnie uczestniczyliśmy we wszystkich inicjatywach ogólnopolskich w tej dziedzinie. Z pewnymi modyfikacjami programy te obowiązują do chwili obecnej. I nie mamy się czego wstydić. Stało się tak dlatego, że łączą w sobie: a – opis anatomiczny, to jest konieczne, b – umiejętność rozumienia tekstu i mówienia o procesach fizjologicznych, prawidłowych i patologicznych, c – znajomość terminologii klinicznej, a także nauczanie komunikacji z pacjentem, tzn. zbierania wywiadu, instrukcji podczas badania, wyjaśniania rozpoznania i leczenia. Także przedstawiania przypadków. Zwracamy uwagę na różnice między językiem pacjenta a językiem lekarza, by ująć to najprościej. Pamiętam takie zdarzenie. Przyjechała do nas koleżanka z Anglii, która poprowadziła jednorazowe zajęcia ze studentami. W pewnym momencie studenci zaczęli mówić do niej tekstem wzorowanym na podręczniku medycyny, bardzo poprawnie

i bez błędów, ale ona nie była w stanie ich zrozumieć. Wcześniej zaczęliśmy zwracać uwagę na te kwestie, co znalazło swój wyraz już w pierwszym naszym podręczniku, kolejnych programach nauczania i podejściu do nauczania języka specjalistycznego, nie tylko angielskiego. Uczymy również studentów umiejętności prezentacji konferencyjnych i przygotowywania plakatów naukowych.

Wraz z rozwojem Uczelni i powstawaniem nowych kierunków studiów, opracowano też odrębne programy nauczania dla tych kierunków i niejednokrotnie odpowiednie podręczniki i skrypty. SJO prowadzi zajęcia z języka specjalistycznego dostosowane do przyszłych potrzeb zawodowych wszystkich absolwentów. Gdy zaczynałam, uczyliśmy studentów medycyny, stomatologii i farmacji. Potem dołączyli do nich studenci Wydziału Nauki o Zdrowiu i studenci English Division, a ostatnio English Dentistry Division, którzy uczą się języka polskiego i łaciny z komentarzem w języku angielskim oraz obcokrajowcy studiujący w języku polskim i studenci uczestniczący w programie Erasmus. Prowadzimy też poddyplomowe kursy języka angielskiego dla lekarzy.

Myślę, że bardzo ważnym wydarzeniem w życiu zespołu anglistów, był program Tempus, który w następnych latach rzutował na funkcjonowanie całego Studium Języków Obcych.

Jak się rozpoczęła jego realizacja?

To był program realizowany w latach 1994-1997. Muszę się pochwalić, że doszło do niego z mojej inicjatywy. Dowiedziałam się o możliwości projektów, w których uczestniczyła Wielka Brytania i inne kraje Unii Europejskiej, a dodatkowo również te kraje, które pretendowały do ak-

cesji do Unii. Podczas jednych z wakacji wybrałam się w odwiedziny do Newcastle, dokładnie do University of Newcastle upon Tyne. Jest to duży uniwersytet ze wspaniałą szkołą medyczną. Tam trafiłam do Language Centre, czyli naszego odpowiednika, gdzie poznałam dr Philipa Shaw, który zainteresował się pomysłem i skontaktował mnie z Peterem Grundy z Uniwersytetu w Durham. W pierwszej wersji Peter chciał, aby projekt realizowały Durham University, University of Newcastle upon Tyne, University College Cork w Irlandii, firma Wellcome, która później połączyła się z Glaxo, jako partner przemysłowy oraz Uniwersytet w Ołomuńcu i oczywiście Akademia Medyczna w Warszawie. Odbyło się nawet pierwsze spotkanie. Jednak pomimo tego, że Peter napisał wspaniałą *proposal*, projekt został ostatecznie odrzucony przez Brukselę.

W końcu jednak się udało...

Tak. W 1992 roku byłam na konferencji w Łodzi, tam też padły kolejne pomysły, aby włączyć w projekt inne kraje, co było bardzo trudne i czasochłonne, natomiast o wiele łatwiejsze mogło się okazać włączenie w projekt innych instytucji z Polski. I w ten sposób do projektu dołączyła Akademia Medyczna w Łodzi i Śląska Akademia Medyczna. Peter Grundy po raz kolejny przygotował bezbłędnie *proposal*, który tym razem doczekał się akceptacji. To był początek projektu zatytułowanego *Language Access to Medicine*, ale bardzo ważny jest podtytuł projektu: *Resource Provision and Trainer Development*. Projekt ten miał na celu nie tylko dokonanie zmian w nauczaniu studentów, ale też kształcenie nauczycieli. Przez te trzy lata całe zespoły z Warszawy, Katowic i Łodzi jeździły na staże i kursy w Wielkiej

Brytanii i Irlandii, miały możliwość odwiedzenia szpitali, przychodni i fabryki farmaceutycznej. Kilka osób, w tym Pani Aleksandra Wołkowska z AM, ukończyło w ramach programu roczne studia podyplomowe z lingwistyki stosowanej na Uniwersytecie w Durham. Po projekcie pozostało bardzo dużo cennych materiałów, np. nasz kolega Marcin Otto z Kingą Studzińską-Pasieką z Łodzi nakręcili filmy wideo w Dental Hospital w Cork. Także Andrzej Kuropatnicki z Katowic i ja stworzyliśmy materiał wideo *Shadowing of the Polish Medical Student* z udziałem studenta AM Marcina Burego odwiedzającego Royal Infirmary w Newcastle. Powstała też publikacja materiałów do nauczania medycznego języka angielskiego autorstwa wszystkich uczestników projektu, a Studia Języków Obcych z trzech polskich akademii medycznych zyskały cenny sprzęt dydaktyczny – komputery, telewizory, odtwarzacze wideo i magnetofony.

Jak ocenia Pani współcześnie system nauki języka obcego na uczelniach medycznych?

Oprócz tego, że obecnie mamy na większości kierunków jeden język obowiązkowy, istnieje możliwość zajęć fakultatywnych. Wiążę z tym duże nadzieje, bo zajęcia są fakultatywne w sensie wyboru przedmiotu i tematyki, natomiast są obowiązkowe, bo w ramach tych zajęć studenci muszą zaliczyć określoną liczbę godzin. Gdy byłam jeszcze kierownikiem Studium Języków Obcych, zajęcia fakultatywne cieszyły się dużą popularnością i mam nadzieję, że ta forma nauczania będzie się dalej rozwijać. Daje możliwość dodatkowych godzin nauki języka pod kierunkiem lektora i skupienia się na jednym wybranym aspekcie. Uważam, że warto wprowadzić zajęcia ze

specjalistycznego języka hiszpańskiego, bo sporo osób tym językiem mówi, bardzo często studenci, w ramach programu Erasmus, wybierają kraje hiszpańskojęzyczne. Cieszy mnie powrót zajęć z języka obcego dla doktorantów.

Odnoszę wrażenie, że godzin nauki języka obcego jest wciąż mało.

Tak, ponieważ znajomość języka obcego należy cały czas pielęgnować – dużo czytać, słuchać i mówić, pracować samodzielnie i z lektorem. Wymogi są coraz większe, bo coraz więcej studentów wyjeżdża na praktyki wakacyjne i studia w uczelniach zagranicznych, studenci, lekarze i przedstawiciele innych zawodów medycznych uczestniczą w konferencjach międzynarodowych i coraz częściej mają kontakt z pacjentami, z którymi mogą się porozumieć tylko w języku obcym. Poza tym każdy język nowożytny nieustannie rozwija się i podlega zmianom. Powstaje nie tylko nowa terminologia medyczna, która wynika z odkryć czy wprowadzania nowych procedur, ale również w lawinowym tempie wzrasta żargon medyczny. Też trzeba go znać, aby swobodnie się porozumieć w środowisku zawodowym. Lektorzy też muszą nieustannie się uczyć, aby potem przekazać tę wiedzę studentom, wiedzieć, co to takiego *walk-in clinic* czy *medical babies*.

Z czym studenci, ucząc się języka specjalistycznego, mają największe trudności?

Zacznę od tego, że jestem wielkim wrogiem systemu testowego, testów wielokrotnego wyboru stosowanych do sprawdzania znajomości języka. Mam wrażenie, że w szkole uczniowie często uczą się „pod testy”, a w rezultacie wielu ma trudności z napisaniem tekstu czy dłuższą płynną wypowiedzią. To jest zresztą nie

tylko nasz problem, podobne trudności z nadmiarem testów i konsekwencjami systemu testowego pojawiają się w Wielkiej Brytanii, a więc wśród *native speakers*. Odnoszę też wrażenie, że studenci uczestniczący w lektoracie na I i II roku nie zawsze jeszcze wiedzą, jak wykorzystają język w przyszłości, często – to oczywiste – brak im wiedzy merytorycznej, a lektor nie może uczyć przedmiotu, ma uczyć języka. Chociaż przyznać trzeba, że opanowanie pewnych umiejętności można wzmocnić przez naukę języka obcego, np. komunikację z pacjentem. Bardzo dobrze wspominam czasy, gdy naukę języka obcego prowadzono również na III roku, bo wtedy już się zaczynają zajęcia kliniczne. Natomiast idealne warunki do nauki języka byłyby wtedy, gdyby, tak jak kilkanaście lat temu, zajęcia odbywały się jeszcze na czwartym roku. A może i V.

Chciałabym jeszcze dodać, że „nikt nie jest samotną wyspą, każdy stanowi ułamek ładu”. Ja też stanowiłam „ułamek ładu”, którym jest Studium Języków Obcych i Uczelnia. Współpracowałam z wieloma świetnymi nauczycielami języków obcych. Podręczniki i skrypty do nauki specjalistycznego języka medycyny i nauk pokrewnych – angielskiego (Zofii M. Patoki, Marcina Otto, Urszuli Swobody-Rydz i ostatnio Iwony Okulicz), niemieckiego (Stanisława Jończyka i Edeltrauty Janik, Barbary Rogowskiej i Macieja Ganczara), polskiego (Świetlany Sikorskiej i Marii Janowskiej) i łaciny (Beaty Olędzkiej) służą studentom i absolwentom Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Że nie wspomnę już o tłumaczeniach specjalistycznych, którymi też się zajmujemy.

Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiał Cezary Ksel

**dr Aneta Duda-Zalewska
i dr Dominik Olejniczak
z Zakładu Zdrowia Publicznego WUM
o najważniejszych aspektach
promocji zdrowia**

Szanowni Państwo, w ostatnich latach zauważyć można wzrastającą popularność promocji zdrowia jako formy promocji zdrowego trybu życia. Chciałbym jednak zapytać na początek o „promocję zdrowia” w kontekście przedmiotu nauczania na uniwersytetach medycznych.

Dominik Olejniczak: Promocja zdrowia stanowi jeden z podstawowych przedmiotów na kierunku zdrowie publiczne. Rozpatrując promocję zdrowia i zdrowie publiczne, jako dziedziny, można zauważyć, że każda z tych dyscyplin ma swoją odrębną definicję, jednak ich cele są zbieżne – poprawa stanu zdrowia jednostek i populacji. Promocja zdrowia, podobnie jak zdrowie publiczne, dysponuje swoimi narzędziami do realizacji tego celu. Przy czym nie należy tu mylić zdrowia publicznego-kierunku i zdrowia publicznego-dziedziny. Te pojęcia nie są tożsame. Ja o zdrowiu pu-

blicznym mówię tu w kategorii przedmiotu nauczanego na kierunku o tej samej nazwie.

Jak można scharakteryzować cele oraz narzędzia promocji zdrowia?

Aneta Duda-Zalewska: Promocja zdrowia stanowi „proces umożliwiający jednostkom i grupom społecznym zwiększenie kontroli nad uwarunkowaniami zdrowia w celu poprawy ich stanu zdrowia” (*Ottawa Charter for Health Promotion (1986) – Health Promotion International I (4), 1 – 5*). Naczelnym zadaniem promocji zdrowia jest publiczny udział w określaniu problemów, podejmowanie decyzji dotyczącej poprawy lub zmiany czynników warunkujących zdrowie. W ten sposób ma integrować wszystkie sektory społeczne, wraz z rządem, w celu ścisłej współpracy i zapewnienia współpracy na rzecz zdrowia wszystkich. Promocja zdrowia składa się z 3 głównych elementów składowych: edu-

kacji zdrowotnej, zapobiegania chorobom oraz lokalnej polityki zdrowotnej. Ważnym zagadnieniem związanym z osiągnięciem zamierzonych celów jest odpowiednia jakość programów promocji zdrowia. Przykładowym narzędziem wykorzystywanym w celu zapewnienia jakości projektów promocji zdrowia jest europejskie narzędzie European Quality Instrument in Health Promotion (EQUIHP). Początkowo stosowane było tylko w przypadku edukacji zdrowotnej, później obejmowało pozostałe wymienione wyżej elementy składowe promocji zdrowia.

Czym jest EQUIHP?

AD-Z: Jest to, jak wcześniej wspomniałam, narzędzie zapewnienia jakości w projektach promocji zdrowia. Umożliwia ocenę jakości promocji zdrowia, sprawdzenie, czy realizowane były główne założenia promocji zdrowia oraz czy zarządzano na podstawie danych (*evidence*

based). EQUIHP może być stosowany na wszystkich etapach: mianowicie na etapie planowania, wdrożenia oraz oceny programu promocji zdrowia.

Wspomniała Pani Doktor o programach promocji zdrowia. Czy rzeczywiście skutecznie zmieniają one świadomość zdrowotną?

AD-Z: Programy promocji zdrowia i kampanie społeczne, które są organizowane, w różnym stopniu przynoszą zamierzone efekty. Aby były skuteczne, ważne jest odniesienie do metodologii tworzenia, zgodnie z którą sukces programu czy kampanii społecznej zależy od ich jakości oraz akceptacji przez osoby, do których są one adresowane. O skuteczności kampanii społecznej i programu promocji zdrowia będzie decydowała świadomość zdrowotna i postawa odbiorcy wobec zdrowia. Trzeba wziąć także pod uwagę fakt, że zmiany postaw nie osiąga się przez jednorazową emisję kampanii społecznej czy udział w programie promocji zdrowia. Częstym błędem zarówno kampanii społecznych, jak i realizowanych programów jest ich efemeryczność. Skuteczność tkwi w działaniach długofalowych, nakierowanych na systematyczność.

Na co w promocji zdrowia należy dziś zwracać szczególną uwagę?

DO: Promocja zdrowia ewoluje wraz z nowo pojawiającymi się zagrożeniami dla zdrowia. Warunkiem skuteczności działań promujących zdrowie jest dostosowywanie jej założeń i narzędzi do potrzeb oraz możliwości populacji i realizacji programów prozdrowotnych. Obecnie stawiamy na właściwe rozpoznawanie uwarunkowań zdrowia. Nie mniej moim zdaniem, w kontekście budowania odpowiedzialności za własne

zdrowie wśród obywateli, bardzo istotny jest tzw. alfabetyzm zdrowotny. Uważam, że jest to klucz do skutecznego działania i systematycznej poprawy stanu zdrowia populacji. Oczywiście to długotrwały proces.

Czym jest wspomniany przez Pana alfabetyzm zdrowotny?

DO: To jedno z najistotniejszych zagadnień związanych z praktyką promocji zdrowia, zwane dawniej w literaturze umiejętnością postrzegania bądź odczytywania zdrowia. Polega ono na umiejętności rozumienia i interpretowania informacji oraz zagadnień związanych z szeroko rozumianym zdrowiem. Pozwala to na przykład na określanie wiarygodnych źródeł, w których można pozyskać informację na temat zdrowia, ale także na umiejętności racjonalnego korzystania z systemu opieki zdrowotnej. Jako przykład można tu podać umiejętność poszukiwania placówki z najkrótszym czasem oczekiwania do wybranego specjalisty. Wysoki poziom alfabetyzmu zdrowotnego w społeczeństwie przekłada się na jego potencjał zdrowotny i stanowi jeden z punktów wyjścia do jego budowania. W tym kontekście zadanie promocji zdrowia polega na ustawicznej edukacji, w zakresie nie tylko *stricte* somatycznym, ale też i funkcjonowania systemu ochrony zdrowia. Widać, że alfabetyzm zdrowotny jest zagadnieniem dość złożonym, ale stanowi on klucz do osiągnięcia celów promocji zdrowia. Może też, w szerokiej perspektywie czasowej, usprawnić funkcjonowanie całego systemu ochrony zdrowia.

Jak w tym kontekście prezentuje się świadomość zdrowotna Polaków?

AD-Z: Świadomość zdrowotna to właściwa człowiekowi zdolność do zdawania sobie

sprawy z własnego zachowania służącego zdrowiu, jego uwarunkowania i konsekwencji dla zdrowia fizycznego, psychicznego, społecznego i duchowego. Ujmując inaczej, świadomość zdrowotna to proces odbierania informacji i kierowania własnym postępowaniem. Badania Pentor ukazują, iż wzrasta świadomość dotycząca znaczenia zdrowego stylu życia, w tym odpowiednio zbilansowanej diety. Natomiast Obiektywne mierniki masy ciała BMI wskazują, że, w porównaniu z 2004 rokiem, waga ciała dorosłego Polaka wzrasta i coraz częściej pojawia się problem nadwagi lub otyłości. Wyniki badania EHIS z 2009 roku pokazują, że zbyt dużą wagę ciała (nadwagę lub otyłość) miało aż 54% ogółu dorosłych Polaków, z tego 64% mężczyzn i 46% kobiet. Jak wskazują wyniki polskiego badania EHIS z 2009 roku, aktywność fizyczna dorosłych Polaków nie jest wcale zła. Ponad połowa populacji osób dorosłych (dokładnie 55%) w ostatnim tygodniu przed badaniem wykonywała przez co najmniej 30 minut dziennie czynności wymagające dużego lub umiarkowanego wysiłku fizycznego. Świadomość Polaków w wybranych obszarach wzrasta, lecz nie idzie jednak w parze z działaniem. Większość Polaków przyznaje, że z powodu braku czasu i odpowiednich środków finansowych dba o stan zdrowia w mniejszym stopniu, niż jest to konieczne.

A czy możemy w kilku słowach scharakteryzować świadomość zdrowotną studentów?

AD-Z: Studenci kierunków medycznych, pomimo wyższej niż przeciętna wiedzy na temat korzystnego dla zdrowia znaczenia m.in. aktywności ruchowej oraz prawidłowego odżywiania się, nie wdrażają posiadanej

wiedzy do praktyki dnia codziennego. Szereg badań dowodzi, iż główne nieprawidłowości pojawiające się w zachowaniach zdrowotnych studentów dotyczy m.in. sposobu odżywiania, aktywności fizycznej, czy też niedostatecznej ilości snu.

W jakim stopniu absolwent kierunku zdrowie publiczne powinien mieć opanowane podstawowe zagadnienia z zakresu promocji zdrowia?

DO: Zdrowie publiczne jest kierunkiem, który charakteryzuje się bardzo dużym zróżnicowaniem zagadnień: od promocji zdrowia, poprzez ekonomię, epidemiologię czy seksuologię, na psychologii i pedagogice kończąc. Nie ma możliwości wykształcenia specjalisty biegłego jednocześnie w każdej z tych dziedzin. Dlatego uważam, że w obrębie przedmiotów, które pozostają poza kręgiem ścisłych zainteresowań studenta, wystarczy, jeśli opanuje podstawowe zagadnienia, dotyczy to również promocji zdrowia. Wszystko w zależności od tego, w jakiej dziedzinie przyszły absolwent chce się specjalizować. Między innymi ten argument zadecydował o wprowadzeniu specjalizacji na studiach drugiego stopnia.

Wobec tego program nauczania promocji zdrowia powinien być zróżnicowany w zależności od stopnia studiów i kierunku. Czy rzeczywiście tak jest?

DO: Oczywiście. Promocja zdrowia, oprócz kierunku zdrowie publiczne, jest nauczana również między innymi na kierunku pielęgniarstwo czy dietetyka. Dla każdego z tych kierunków mamy przygotowany osobny program, różniący się zakresem materiału, jego poziomem oraz doбором zagadnień. Oczywiście najbardziej zaawansowany kurs przechodzą studenci kierunku zdrowie publiczne. Na kierun-

kach pielęgniarstwo i dietetyka, gdzie promocję zdrowia prowadzi Katedra i Zakład Zdrowia Publicznego, skupiamy się na zagadnieniach bardziej „kierunkowych”, np. na dietetyce na metodologii prowadzenia edukacji żywieniowej czy na komunikacji. Różnice w programie wynikają też z ilości godzin dydaktycznych. Natomiast w przypadku kierunku pielęgniarstwo, gdzie na studiach pierwszego stopnia przedmiot promocja zdrowia jest prowadzony przez trzy różne zakłady, wykładowcy kontaktują się między sobą i dobierają materiał, tak aby nie dochodziło do powielania tematów.

Jakie zadania z zakresu promocji zdrowia powinien umieć wykonywać absolwent kierunku zdrowie publiczne, po specjalizacji z promocji zdrowia?

DO: Myślę, że należałoby zacząć od umiejętności krytycznego spojrzenia na sytuację i przekonania o zbyt małym zaangażowaniu społeczeństwa w sprawy zdrowotne. Absolwent powinien być przygotowany przede wszystkim do propagowania zmiany sposobu myślenia i podejścia do sektora ochrony zdrowia przez ludzi – to element wcześniej wspomnianego alfabetyzmu zdrowotnego. Z elementów ściślej powiązanych z promocją zdrowia, na pierwszym miejscu stawiam umiejętność dokonywania oceny potrzeb zdrowotnych. Jest to podstawa do projektowania programów promocji zdrowia – to kolejna kompetencja. Istotna jest również umiejętność budowania zespołu realizującego działania z zakresu promocji zdrowia. Nie kształcimy specjalistów od wszystkiego, kształcimy koordynatorów takich programów.

Jaki jest stopień przygotowania do realizowania pro-

gramów promocji zdrowia po kierunku zdrowie publiczne?

DO: Należy pamiętać, że kierunek w większości daje tylko pewne podstawy praktyczne, a znacznie więcej teorii. Przygotowanie oczywiście jest na odpowiednim poziomie, wymaga jednak stałego pogłębiania poprzez zaangażowanie w takie inicjatywy. Kierunek zdrowie publiczne nie kształci promotorów zdrowia, tak samo jak nie kształci menadżerów zdrowia. Daje on jedynie bardzo dobre podstawy do dalszego rozwoju i zawężania specjalizacji. Absolwent tego kierunku znajduje się na znakomitej pozycji wyjściowej do zaangażowania w projekty związane z promocją zdrowia, a wiedza, którą posiada, znacznie ułatwia wdronienie się w projekt, lepsze jego zrozumienie i poruszanie się w tej tematyce. Podkreślam jednak, że aby osiągnąć pewien poziom, niezbędne jest ustawiczne podnoszenie swoich kwalifikacji.

Jakie tematy w promocji zdrowia cieszą się największym zainteresowaniem studentów?

DO: Zdecydowanie marketing społeczny. Bardzo wiele osób decyduje się na pisanie prac dyplomowych związanych z kampaniami społecznymi. Jest to tematyka dość atrakcyjna, dająca duże możliwości tworzenia i pobudzająca kreatywność. Zagadnienia związane z marketingiem można rozpatrywać z różnych stron, np. w kontekście tematyki kampanii czy uwarunkowań ich skuteczności. Daje to szeroki wachlarz możliwości, jeśli chodzi o zakres prac dyplomowych. Ponadto kampanie społeczne to dziś najbardziej znany i medialny sposób realizacji zadań z zakresu promocji zdrowia.

Dziękuję za rozmowę.

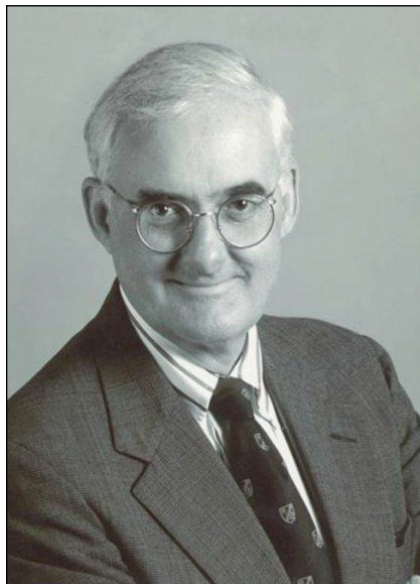
Rozmawiał Cezary Ksel

NICHOLAS L. TILNEY (1935-2013)

in memoriam

W połowie marca zmarł w Bostonie Nicholas L. Tilney – czołowy światowy chirurg transplantacyjny, erudyta i historyk medycyny, wielki przyjaciel Polski.

Kształcił się w chirurgii w Peter Bent Brigham Hospital w Bostonie pod kierunkiem Francisa D. Moore'a – niemal legendarnego już patrona zespołu, który po raz pierwszy przeszczepił z powodzeniem nerkę u człowieka w 1954 r. Tilney, zafascynowany powstającą dziedziną przeszczepiania narządów, po latach został szefem zespołu transplantacyjnego w Brigham, a od 1973 r. przez 28 lat kierował słynnym Surgical Research Lab w Harvard Medical School. Stworzył tam wiodący światowy ośrodek badawczy w zakresie immunobiologii transplantacyjnej. Zwieńczeniem kariery klinicznej i naukowej w macierzystej uczelni było uzyskanie w 1992 r.

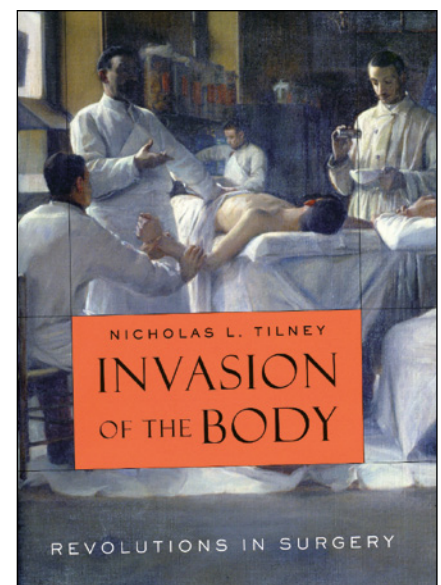
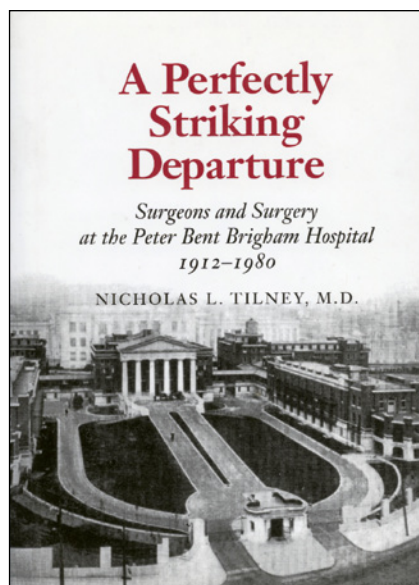
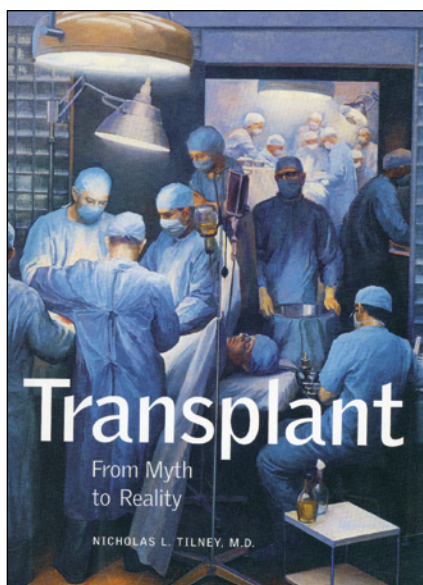
tytułu: Francis D. Moore Professor of Surgery w Harvardzie, a na arenie światowej – wybór na prezesa The Transplantation Society.

Kontakty naszej Uczelni z Harvardem w zakresie chirurgii transplantacyjnej zapoczątkowali Jan Nielubowicz i wspomniany już Francis D. Moore. Ale rozwinął je i utrwalił Nick Tilney, szkoląc w swym laboratorium chirurgii doświadczalnej wielu polskich chirurgów. Z niezwykłą wręcz życzliwością i przyjaźnią dla Polski i Polaków, służył

swą radą, pomocą i współpracą przez ćwierć wieku. Otrzymał, jakże zasłużone, honorowe członkostwo Towarzystwa Chirurgów Polskich i Polskiego Towarzystwa Transplantacyjnego, a szczególnie cenił sobie doktorat honoris causa naszej Uczelni – (wówczas) Akademii Medycznej w Warszawie.

Obok imponującego dorobku w chirurgii klinicznej i doświadczalnej (ponad 550 publikacji) był Tilney znakomitym znawcą historii medycyny, autorem wielu uroczych esejów i trzech książek. Był człowiekiem niezwykle uroku i kultury, autentycznej bezinteresownej życzliwości, ujmującej delikatności, prawdziwym gentlemanem w najlepiej pojmowanym „dawnym stylu”. Miałem honor spędzić dwa lata w Jego zespole i takim zapamiętam Go na zawsze.

Prof. Edward Towpik

Dlaczego zdrowie jest wartością?

Od profilaktyki do długowieczności

W strategii promocji zdrowia należy postawić na wzmocnienie zdrowia. W „doskonaleniu zdrowia„ ogromną rolę spełniają różne formy aktywności ruchowej i zdrowe odżywianie. W strategii prozdrowotnej każdej uczelni zwiększenie aktywności fizycznej studentów powinno stanowić podstawowy cel działania Zdrowa aktywność fizyczna i psychiczna powinna wypełniać cały okres życia człowieka.

fol. Fotolia.com

Co to jest zdrowie? Jedną z najbardziej popularnych jest definicja Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), która określa je jako całkowity fizyczny, psychiczny i społeczny dobrostan (*well being*) człowieka, a nie tylko brak choroby lub kalectwa. Wszystkie próby zdefiniowania zdrowia ukazują jego złożoność i wielopłaszczyznowość.

Zdrowie jest wielką wartością, o którą należy zabiegać, aby je utrzymać i pomnażać. Należy nim tak gospodarować, aby wystarczyło go na długie lata dobrego życia.

Wśród wielu czynników wpływających na stan zdrowia ważne miejsce zajmują: aktywność fizyczna, racjonalne odżywianie, unikanie ciągłego pośpiechu, niepalenie tytoniu, przeciwdziałanie uzależnieniom, umiejętność radzenia sobie ze stresem oraz właściwe relacje między ludźmi.

Wśród tych, które nadwyrężyły żywotność i odporność immunologiczną społeczeństwa należy wymienić niesprzyjające warunki życia, jak hipokinezyza, spadki temperatur – geotermia, przetworzona żywność, masowe i nadmierne stosowanie silnie działających środków, w tym psychotropowych.

Udział każdego człowieka w poszukiwaniu, tworzeniu i kontrolowaniu swojego zdrowia jest podstawową zasadą promowania zdrowia. Najważniejszym okresem kształtowania stylu i zachowań zdrowotnych jest okres dzieciństwa i młodości. Na rozwój postaw, wartości i zachowań dotyczących zdrowia fizycznego i emocjonalnego dzieci

i młodzieży silny wpływ wywierają najbliższe otoczenie, a więc szkoła i rodzina. Prof. Jadwiga Kopczyńska-Sikorska uważa, że „promocja zdrowia to proces umożliwiający wzrost kontroli nad własnym zdrowiem i jego poprawę (osiąganie, zdobywanie, utrzymanie, odzyskiwanie).” [3]

H. Grabowski zauważa, że „dbałość o ciało nie zależy od poziomu sprawności organizmu, lecz od stanu świadomości na temat jego znaczenia”. [2] Proces ten powinien koncentrować się na uświadamianiu faktu, że środowisko fizyczne i społeczne, oraz nasze zachowania zdrowotne i styl życia są głównym determinantami naszego rozwoju. Wysoka aktywność fizyczna i racjonalne odżywianie się to wybrane przykłady zachowań promujących zdrowie. Zdaniem Raczka [5] zwiększona aktywność ruchowa stanowi podstawę do osiągnięcia optymalnego poziomu sprawności i wydolności fizycznej. Jest ona najkorzystniejszym czynnikiem wpływającym na poprawę czynników koordynacyjnych mięśni, realizację potencjału genetycznego, ekonomizację czynności i wszechstronny rozwój osobowości.

Człowiek może wpływać na poprawę swojej sprawności fizycznej, wybierając takie zachowania zdrowotne, które w optymalnym stopniu wpłynęłyby na poprawę i utrzymanie dobrego stanu zdrowia.

Z naukowych badań przeprowadzonych w Polsce i Europie Zachodniej wynika jednoznacznie, że okazjonalny i spontaniczny dostęp do ćwiczeń

fizycznych nie wpływa stymulująco na poprawę cech motorycznych u dzieci i młodzieży. Sport poza szkołą uprawia tylko co 4 uczeń, 75% młodzieży w Polsce uczestniczy tylko w obowiązkowych lekcjach wychowania fizycznego.

O wydolności człowieka na przestrzeni jego życia decydują dwa czynniki: sprawność fizyczna jaką osiąga do 25. roku życia oraz aktywność ruchowa w starszych latach. [4] Wynika to z wielkości tzw. „zaopatrzenia tlenowego”, które wzrasta u dzieci i młodzieży, utrzymując się na stałym poziomie przez kilka lat, aby następnie stopniowo ulegać zmniejszeniu.

Istotnym czynnikiem zajmującym czołowe miejsce wśród wskazań higienicznych zmierzających do ochrony zdrowia jest racjonalne odżywianie. Zapotrzebowanie na produkty żywnościowe każdego człowieka jest sprawą indywidualną i zmienia się ono w zależności od wieku i stanu zdrowia. Błędy w odżywianiu polegające na przejadaniu się, często ujawniają się dopiero w wieku dojrzałym, jednak już u młodzieży dają znać o sobie w postaci zmniejszonej odporności na infekcje, ogólnego, nieprzemijającego zmęczenia organizmu, a co za tym idzie – niechęci do uprawiania różnego rodzaju aktywności fizycznej. Liczne prace wykazują, że między żywieniem, a występowaniem chorób istnieje sprzężenie zwrotne. Zdaniem Wolańskiego [6] istotną przyczyną obniżonej zdolności produkcji przeciwciał w czasie niedoborów energetyczno-białkowych, może być spadek liczby komórek produkujących przeciwciała w śledzionie. Obniża się wówczas zdolność fagocytozy.

Bez codziennych aktywnych działań zdrowotnych wyjście ze zgubnych przyzwyczajzeń zdrowotnych i dążenie do komfortu jest mało realne. Tym bardziej że przy coraz większej liczbie chorych i pojawiających się coraz to nowych chorobach – leczenie dominuje nad profilaktyką. Uzasadnienie jest proste – zajmować się należy chorymi, troskę o tych, którzy jeszcze nie chorują odkłada się na plan dalszy.

Nie rezygnujemy z aktywności i optymizmu. Nie zapominajmy, że:

1. Człowiek ma ogromne możliwości obrony swojego organizmu przed niekorzystnymi wpływami. Możliwości te zachowane są do późnej starości, jeśli są rozwijane. Ich rozwój zapewniają:
 - wiara w siebie, nastawienie na osiągnięcie sukcesu (a nie oczekiwanie porażki),
 - stała stymulacja fizycznych i umysłowych zdolności (percepcji, pamięci, zdolności wychodzenia z sytuacji konfliktowych);
2. Proste metody diagnostyki zdrowia i wieku biologicznego są dostępne dla każdego. Na ich

podstawie można dobierać i dozować działania zdrowotne;

3. Głównymi składnikami zdrowia są: „optymistyczny stan psychoemocjonalny i wysoki poziom energetyczny organizmu”;
4. Trening fizyczny i biologiczne aktywne produkty żywienia zapewniają niezbędne procesy przemiany materii. U młodych ludzi trening fizyczny powinien zapewnić rozwój możliwości organizmu, u starszych – zachowanie osiągniętego poziomu. Żadne z ćwiczeń fizycznych, wykorzystywanych w młodym wieku, nie jest przeciwwskazane dla ludzi starszych, konieczne jest tylko prawidłowe dozowanie zgodnie z zasadą: „według potrzeb i według możliwości organizmu”;
5. Każdą minutę życia należy uważać za dobro i cieszyć się z niego. Chandra, depresja są prawie zawsze rezultatem niedostatecznej aktywności. Dobry nastrój, optymizm służą jako tarcza ochronna przeciw chorobom, a jeśli one już się rozwinęły – ułatwiają wyzdrowienie. Ani jedna minuta życia nie powinna być tylko egzystencją. Zdrowa aktywność – fizyczna i psychiczna – powinna wypełniać cały okres życia człowieka.

Proces edukacji młodzieży w tej dziedzinie ma przygotować młode pokolenie do wzięcia odpowiedzialności za zdrowie, sprawność, budowę i urodę własnego ciała. Przeobrażenie całego sposobu życia na gruncie uzasadnionej potrzeby tej zmiany, może przeciwstawić się postępującemu osłabieniu możliwości organizmu człowieka w warunkach współczesnej cywilizacji.

mgr Jerzy Rudzik, mgr Jerzy Chrzanowski
 Studium Wychowania Fizycznego i Sportu,
 Warszawski Uniwersytet Medyczny

Piśmiennictwo

1. Demel M., Zdrowie. Studium Teoretyczne. Roczniki Naukowe . AWF, T. XXIV, s. 23-29, Warszawa, 1979.
2. Grabowski H., Teoria fizycznej edukacji. Warszawa, WSiP, 1997.
3. Kopczyńska-Sikorska J., Znaczenie aktywności fizycznej w ochronie zdrowia człowieka. Pedagogika Polska T. II s. 237, Warszawa, 1981.
4. Kozłowski S., Fizjologia wysiłku fizycznego. PZWL, Warszawa, 1976.
5. Raczek J., Aktywność ruchowa, sprawność motoryczna, a zdrowie dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Roczniki Naukowe. AWF, Katowice, 1989.
6. Wolański N., Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania. PWN, Warszawa, 1983.

Studenckie Koło Naukowe Położnych

Studenckie Koło Naukowe Położnych powstało w 2003 roku w Zakładzie Dydaktyki Ginekologiczno-Położniczej, kierowanym przez prof. dr hab. Ewę Dmoch-Gajzlerską. Z inicjatywą jego powołania wystąpił obecny opiekun Koła, dr Grażyna Bączek, wtedy jeszcze magister. Pierwsze spotkanie odbyło się 08.01.2003 r. W tym dniu zostały stworzone pierwsze zasady i warunki funkcjonowania Koła. Wybrano zarząd w osobach: przewodniczący, zastępca przewodniczącego, sekretarz i dwóch członków zarządu. Na kolejnym spotkaniu opracowano statut Koła.

Podczas zebrań członków Koła, oprócz omówienia bieżących kwestii, poruszane są aktualne tematy z zakresu położnictwa i ginekologii. Zapraszani zostają specjaliści goście. Powołana grupa osób wyszukuje informacje o planowanych konferencjach. Spotkania są również okazją do omówienia prac licencjackich członków Koła.

Każdy rok funkcjonowania Koła Naukowego Położnych rodził nowe pomysły na prace naukowe. Tworzyły się grupy badawcze, na których czele stał lider odpowiedzialny za jakość pracy zespołu. Na kolejnych spotkaniach przedstawiano etapy realizacji danego tematu z omówieniem problemów, wątpliwości i przedstawieniem aktualnego stopnia zaawansowania w prowadzeniu badań bądź pisania artykułu. Nad wszystkim pieczę sprawował opiekun, który koordynował pracę wszystkich grup i ukierunkowywał w danym obszarze. Wiele z tych prac zostało opublikowanych w czasopismach naukowych, takich jak: „Magazyn Pielęgniarki i Położnej”, „Zdrowie Publiczne”, „Pielęgniarstwo XXI wieku”, „Położna – nauka i praktyka”. Dodatkowo koleżanki brały czynny udział w wielu konferencjach, podczas których prezentowały swoje prace, a część z nich była opublikowana w materiałach konferencyjnych. Wymienić tu można: Kongres Młodych Medyków (2006), „Nowe spojrzenie na poród. Wyzwolenie potencjału rodzącej w porodzie szpitalnym” (2006), Warszawskie Dni Nauki o Zdrowiu (2007), „Psychologia i medycyna – wspólne obszary zainteresowań” (2007), II Sympozjum Naukowe Studentów WNoZ (2008), III Studenckie Sympozjum Naukowe (2009), IV Studenckie Sympozjum Naukowe „Warszawskie Dni Nauki o Zdrowiu” (2010), II Konferencja szkoleniowo-naukowa z okazji 10-lecia Wydziału Nauki o Zdrowiu (2010), Konferen-

cja z okazji Międzynarodowego Dnia Pielęgniarki i Położnej „Niwelowanie różnic – zwiększanie równości w dostępie do opieki medycznej” (2011). Koło Naukowe Położnych starało się jak najczęściej promować swój kierunek studiów. W tym celu brało udział w Targach Edukacyjnych na Politechnice Warszawskiej (2004), współorganizowało Piknik Naukowy w 2009 roku i kolejnych latach, a także brało udział w Dniu Otwartym WUM w 2010 roku i następnych.

Udział w konferencjach i publikacje

W ramach pracy w SKNP studentki prezentowały swoje prace na licznych konferencjach. W sumie w latach 2005-2012 miałyśmy 43 wystąpienia czynne. Były to między innymi:

- Międzynarodowa Konferencja naukowo-szkoleniowa „Europejski Wymiar Nauk o Zdrowiu”, Bydgoszcz 19-20 marca 2012 (wystąpienie A. Dowgiałło, A. Łaszczewskiej, M. Stefaniak, G. Bączek „Poziom wiedzy studentów Wydziału Nauk o Zdrowiu oraz Wydziału Lekarskiego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego na temat fizjologii prokreacji” i I. Lewandowskiej, B. Baranowskiej, G. Bączek „Analiza wiedzy i postaw kobiet ciężarnych wobec porodów domowych”).

- Konferencja naukowa „Nowe trendy w zawodzie pielęgniarki i położnej” 9-10 maja 2012, Uniwersytet Medyczny w Poznaniu (wystąpienie M. Ciarcińskiej, K. Sterny, G. Bączek „Ciąża a nowotwór piersi (*Pregnancy but tumor of breast*)”, M. Hammerli, A. Kiryłuk, A. Hadały, G. Bączek „Zespół napięcia przedmiesiączkowego (PMS) – wpływ na codzienność (*Premenstrual syndrome (PMS) – impact on daily life*)” oraz E. Kempisty, E. Kuziak, G. Bączek „Rola położnej w opiece nad pacjentką z zespołem antyfosfolipidowym (*The role of the midwife in the care of patient with antiphospholipid syndrome*)”).

- Konferencja naukowa z okazji Międzynarodowego Dnia Pielęgniarki i Położnej „Niwelowanie różnic – zwiększanie równości w dostępie do opieki medycznej”, WUM, 27 maja 2011 (wystąpienie M. Kuś, G. Bączek „Status zawodu położnej”).

- IV Sympozjum studenckie WNoZ, Warszawa, 28 maja 2010 (wystąpienie M. Kuś, G. Bączek „Komunikacja pomiędzy rodzącą i położną w opinii pacjentek po porodzie”, J. Markiewicz, G. Bączek „Wpływ założenia pessara położniczego na długość trwania

Odprawa przed wyruszeniem w teren na wizyty patronażowe (na górze trzecia od lewej: Krajowy konsultant w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologiczno-położniczego Leokadia Jędrzejewska)

Obóz Naukowy w Opolu – pożegnalne ognisko (na pierwszym planie kierownictwo NZOZ „Zdrowa Rodzina” i opiekun obozu, w tle studenci)

ciąży u ciężarnych ze stwierdzoną niewydolnością cieśniowo-szyjkową”, A. Żochowskiej, G. Bączek „Wybrane aspekty macierzyństwa zastępczego”).

- III Sympozjum naukowe studentów WNoZ Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, 13-14 marca 2009 (wystąpienie J. Otowskiej, I. Maślankowskiej, E. Samsel, A. Opackiej, G. Bączek „Wiedza kobiet i mężczyzn na temat konsekwencji spożywania alkoholu przez kobiety ciężarne”, I. Maślankowskiej, G. Bączek „Okres klimakterium w świadomości kobiet”, K. Bebelskiej, G. Bączek „Profilaktyka żylnych chorób zakrzepowo-zatorowych w ciąży”, K. Bebelskiej, J. Markiewicz, G. Bączek „Zespół antyfosfolipidowy w położnictwie”).

To tylko wybrane wystąpienia, obok szeregu innych wystąpień i plakatów naukowych.

Prace przygotowane przez studentów publikujemy w różnych czasopismach, m.in.: „Położna – nauka i praktyka”, „Magazyn Pielęgniarki i Położnej”, „Medycyna Dydaktyka Wychowanie” oraz w materiałach zjazdowych.

Wybrane publikacje to:

- Bilińska E., Bączek G.: Indukcja, stymulacja i aktywne prowadzenie porodu jako przykłady medykalizacji porodu w praktyce położnej. „Położna – nauka i praktyka”, 2012, 1 (17); 8-12.

- Stawicka K, Szyper A., Bączek G.: Wiedza i opinie studentów kierunku lekarskiego WUM na temat kompetencji zawodowych położnej – członka zespołu terapeutycznego. „Medycyna Dydaktyka Wychowanie”, 2012, 3, 26-35.

- Markiewicz J., Dmoch-Gajzlerska E., Bączek G.: Niewydolność cieśniowo-szyjkowa – problem ciągle aktualny. „Położna – nauka i praktyka”, 2011, 1, 30-35.

- Płaza K., Bączek G.: Wpływ zachowań zdrowotnych na jakość płodności. „Położna – nauka i praktyka”, 2010, 3, 18-24.

- Kulczyk M., Bączek G.: Standardy postępowania położnej w opiece przedkonceptyjnej. „Położna – nauka i praktyka, 2009/1.

Obóz naukowy

W dniach 2-13 lipca 2012 r. odbył się pierwszy letni Obóz Naukowy Członków Studenckiego Koła Naukowego Położnych. Studenci odwiedzili NZOZ „Zdrowa Rodzina” w Opolu, który jest pierwszą w Polsce placówką medyczną założoną oraz prowadzoną przez położne. W obozie uczestniczyło 20 studentów. Podczas dziesięciodniowego pobytu studenci brali udział w wykładach, seminariach oraz warsztatach tematycznych prowadzonych przez położne. Odbyły się również zajęcia z fizjoterapeutą, na których studenci mieli szansę porozmawiać o roli położnej w profilaktyce oraz rozpoznawaniu nieprawidłowości w rozwoju motorycznym noworodków i niemowląt. Mogli również uczestniczyć w warsztatach dotyczących masażu noworodka i niemowlęcia oraz obserwować zajęcia z terapii czaszkowo-krzyżowej dzieci. Każdego dnia organizowane były seminaria dotyczące różnorodnych tematów, prowadzone przez kierownika Zakładu „Zdrowa Rodzina” oraz przez zaproszonych gości. Na spotkaniach poruszano kwestie dotyczące wykorzystywania nowych technologii w rozpoznawaniu płodności (prezentacja multimedialnego programu CT LIFE), omówiono przygotowanie położnej do przyjęcia porodu domowego. W trakcie spotkań studenci wysłuchali relacji rodziców dzieci urodzonych w domu, a także mieli szansę porozmawiać o naturalnych metodach pielęgnacji niemowląt.

Studenci odwiedzili również Opolski Szpital Położniczo-Ginekologiczny, mogli zapoznać się ze strukturą oraz funkcjonowaniem placówki. Jednym z ważniejszych punktów programu realizowanego podczas obozu było spotkanie z Krajowym konsul-

Ryc. 1

Ryc. 2

Ryc. 3

Ryc. 1 – III miejsce w sesji plakatowej na Konferencji naukowej z okazji Międzynarodowego Dnia Położnej „Położna w przestrzeni publicznej”, 22 maja 2012, WUM: M. Sobczak, A. Kalinowska-Przybyłko, G. Bączek „Metoda Dni Standardowych (Standard Days Method, SDM) – naturalne planowanie rodziny z cyclebeads”. Ryc. 2 – II miejsce w sesji plakatowej na Konferencji naukowej z okazji Międzynarodowego Dnia Położnej „Położna w przestrzeni publicznej”, 22 maja 2012, WUM: A. Myk, M. Krauze, G. Bączek „Poród normalny czy cięcie cesarskie – preferencje kobiet ciężarnych na podstawie ich wiedzy i opinii”, Ryc. 3 – Pozycja wertykalna w czasie porodu – inscenizacja (od lewej: położna, rodzica, ojciec dziecka)

tantem ds. pielęgniarstwa położniczo-ginekologicznego. Na spotkaniu omówiono kwestie dotyczące zagadnień prawnych odnoszących się do kompetencji i kwalifikacji położnych oraz przyszłości zawodu. Dzięki uczestnictwu w wizytach patronażowych oraz w spotkaniach edukacyjnych dla kobiet ciężarnych, studenci mogli zapoznać się z zadaniami położnej środowiskowo-rodzinnej.

Warsztaty naukowe

W roku akademickim 2011/2012 w naszym Kole „narodził się” pomysł stworzenia warsztatów naukowych o tematyce „Poród fizjologiczny”. Początkowo w zamyśle warsztaty skierowane były tylko dla studentów Wydziału Lekarskiego. 20 lutego 2012 roku przeprowadziłyśmy I edycję warsztatów. Zostały one przyjęte bardzo pozytywnie i cieszą się nadal niesłabnącym powodzeniem. Od tego czasu poprowadziłyśmy jeszcze kilka edycji tych warsztatów, nie tylko wśród studentów Wydziału Lekarskiego (23 kwietnia 2012 i 7 grudnia 2012). Zainteresowani udziałem byli również studenci z kierunku ratownictwo medyczne (9 listopada 2012) oraz kierunku fizjoterapii (8 marca 2013).

Głównym celem pierwszych warsztatów było omówienie mechanizmu porodu fizjologicznego. Szczególnie skupiłyśmy się na pokazaniu tych czynników, które warunkują bezpieczny i fizjologiczny przebieg porodu. Naturalnie przebiegający poród to także możliwość przyjmowania dowolnych pozycji podczas porodu. W trakcie naszych zajęć pokazałyśmy korzyści wynikające z zastosowania pozycji wertykalnych, zapoznając z nimi uczestników i ćwicząc najważniejsze z nich.

W związku z tym, że pierwsza edycja warsztatów była specjalnie przygotowana dla studentów

Wydziału Lekarskiego, w kolejnych edycjach modyfikowałyśmy program i przebieg warsztatów w zależności od potrzeb i wiedzy odbiorców. Jednak główna tematyka i cel warsztatów pozostały bez zmian.

Konferencja z okazji X-lecia istnienia SKNP. Premiera logo

Najnowsze wydarzenie to konferencja z okazji X-lecia istnienia SKNP. Na konferencji został przedstawiony nasz dorobek naukowy, zaprosiłyśmy również wszystkich dotychczasowych członków Koła, by zechcieli zaprezentować siebie w chwili obecnej – kim są, co robią, czym dla nich była praca w Kole Naukowym? Ważną częścią konferencji była sesja zaprzyjaźnionych kół naukowych z WUM i UKSW. Gościem najważniejszym była prof. Githa Cajus, Dziekan Kierunku Położnictwo w University College Nordjylland w Aalborg w Danii. Łączymy z naszym gościem nadzieję współpracy międzynarodowej w ramach programu Erasmus – Dania to kraj, gdzie samodzielność i kompetencje położnej są uznawane, i w systemie opieki zdrowotnej, i w opinii publicznej. To dla nas pożądane wzorce dobrej praktyki. Na konferencji po raz pierwszy zaprezentowałyśmy logo naszego Koła autorstwa naszych koleżanek.

Plany na przyszłość

Nasze najbliższe plany to udział czynny w konferencjach:

- Konferencja ogólnopolska „Seksualność osób niepełnosprawnych”, Gdańsk, 29-30 kwietnia 2013: „Wiedza młodzieży na temat metod regulacji płci – analiza porównawcza wśród młodzieży głuchej, słabosłyszącej i słyszącej”, M. Wojciekiewicz, A. Werczyńska, G. Bączek.

- VII Międzynarodowa Konferencja naukowa „Sekrety zdrowia kobiety i jej dziecka”, Sobieszewo, 17-18 maja 2013: „Poród pojedynczy o czasie powikłany zaburzeniami pępowinowymi – rola położnej w diagnostyce i postępowaniu zespołowym”, I. Moraczewska, J. Dominowska, G. Bączek oraz „Położna w roli edukatora – badanie opinii kobiet”, D. Walewska, M. Różańska, K. Garwoła, G. Bączek.
- Międzynarodowa Konferencja naukowo-szkoleniowa „Życiodajna śmierć – pamięci Elizabeth Kübler-Ross”, Białystok 23-26 maja 2013: „Oczekiwania rodziców po stracie dziecka wobec personelu medycznego”, E. Sikorska, A. Pietrzak, S. Wilk, D. Bartnicka, E. Tryzna, G. Bączek.

- VI Kongres Polskiego Towarzystwa Medycyny Perinatalnej „Macierzyństwo na początku XXI wieku”, Poznań, 26-28 wrzesień 2013.

Na zamknięcie tego roku akademickiego wyjeżdżamy na Obóz Naukowy do ZOZ w Suchej Beskidzkiej w dniach 15-26 lipca 2013 r. Relację zdamy po powrocie.

Zapraszamy na naszą nową stronę internetową: <http://www.sknpoloznych.wum.edu.pl/>

dr Grażyna Bączek

Opiekun SKN Położnych

Redakcja „MDW” serdecznie dziękuje Pani dr Grażynie Bączek za przekazane fotografie.

Nauka

Obrony prac doktorskich

I WYDZIAŁ LEKARSKI

7 marca 2013 roku

godz. 10³⁰

lek. Wojciech Romanik *Wpływ przedoperacyjnej interwencji psychologicznej – modelowania, na przebieg okresu okołoperacyjnego u chorych poddawanych laparoskopowej operacji wycięcia pęcherzyka żółciowego*

promotor: dr hab. Andrzej Kański, prof. nadzw. WUM

recenzenci: prof. dr hab. Zbigniew Rybicki, prof. dr hab. Waldemar Szelenberger

godz. 12⁰⁰

lek. Piotr Januszko *Badanie neurofizjologicznych parametrów snu w somnambulizmie*

promotor: prof. dr hab. Waldemar Szelenberger

recenzenci: dr hab. Beata Zakrzewska-Pniewska, prof. dr hab. Andrzej Kiejna

godz. 13³⁰

lek. Aneta Pragacz *Powikłania leczenia chirurgicznego chorób tarczycy w materiale Rejonowej Poradni Endokrynologicznej*

promotor: dr hab. Ireneusz Nawrot

recenzenci: prof. dr hab. Krzysztof Kuzdak, prof. dr hab. Zygmunt Zdrojewicz

14 marca 2013 roku

godz. 13³⁰

lek. Marcin Franciszek Błaż *Optymalizacja badania urazów wielonarządowych przy pomocy spiralnej wielorzędowej tomografii komputerowej*

promotor: prof. dr hab. Marek Gołębiowski

recenzenci: prof. nadzw. dr hab. Monika Bekiesińska-Figatowska, prof. dr hab. Anna Walecka

Obrony prac doktorskich

godz. 15⁰⁰

mgr Kamila Caraballo Cortés *Dynamika zmian sekwencji regionu HVR1 wirusa zapalenia wątroby typu C (HCV) we wczesnym okresie leczenia jako czynnik predykcyjny terapii przeciwwirusowej*

promotor: prof. dr hab. Marek Radkowski

recenzenci: prof. dr hab. Anna Boroń-Kaczmarek, prof. dr hab. Iwona Mozer-Lisewska

21 marca 2013 roku

godz. 9⁰⁰

lek. Jarosław Koneczny *Ocena przydatności ultrasonograficznych modeli diagnostycznych w predykcji złośliwych guzów jajnika*

promotor: dr hab. Dariusz Borowski

recenzenci: dr hab. Grzegorz Panek, prof. nadzw. Instytutu M. Skłodowskiej-Curie
dr hab. Piotr Sieroszewski, prof. nadzw. UM w Łodzi

II WYDZIAŁ LEKARSKI

26 marca 2013 roku

godz. 11⁰⁰

lek. Cezary Goławski *Funkcje seksualne mężczyzn po ostrym zawale serca leczonym przez skórną angioplastykę tętnic wieńcowych*

promotor: prof. dr hab. Mirosław Dłużniewski

recenzenci: dr hab. Bartosz Łoza
prof. dr hab. Ryszard Piotrowicz (Instytut Kardiologii w Warszawie)

godz. 12⁰⁰

mgr Anna Morawik *Badanie efektywności terapii manualnej w połączeniu z fizjoterapią na poprawę zakresu ruchu stawu kolanowego po artroskopowej rekonstrukcji więzadła krzyżowego przedniego*

promotor: prof. dr hab. Jarosław Deszczyński

recenzenci: prof. dr hab. Artur Dziak
prof. dr hab. Włodzimierz Samborski (Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu)

godz. 12⁵⁰

mgr Agnieszka Sitarz-Szefer *Ocena skuteczności terapii manualnej oraz metody PNF w skoliozycznej postawie ciała w badaniach komputerowych i klinicznych*

promotor: prof. dr hab. Jarosław Deszczyński

recenzenci: prof. dr hab. Damian Kusz (Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach)
dr hab. Artur Stolarczyk

godz. 13⁴⁰

lek. Anna Zduńska *Ocena zmienności stężenia melatoniny oraz funkcji nerwu trójdzielnego u pacjentów z migreną*

promotor: dr hab. Jan Kochanowski

recenzenci: prof. dr hab. Adam Stępień (Wojskowy Instytut Medyczny w Warszawie)
prof. dr hab. Danuta Ryglewicz (Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie)